

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 4. europaudvalgsmøde

Mødedato: fredag den 11. oktober 2024

Tidspunkt: kl. 09.00

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 10. oktober 2024

- L 1. Rådsmøde nr. 4051 (udenrigsanliggender) den 14. oktober 2024
Forelæggelse ved udenrigsministeren
Rådsmøde 4051 – Bilag 1 (fortroligt samlenotat)
EUU alm. del (20241) – Bilag 19 (fortrolig kommenteret dagsorden)
- FO 2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om forebyggelse af tab af plastgranulat for at reducere mikroplastforurening
Forelæggelse ved miljøministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2023) 0645
KOM (2023) 0645 – Bilag 2 (samlenotat)
KOM (2023) 0645 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)
EUU alm. del (20241) – Bilag 20 (kommenteret dagsorden)
KOM (2023) 0645 – Bilag 4 (henv. af 7/10-24 fra Plastic Change)
KOM (2023) 0645 – svar på spm. 1 om oversendelse af non-papers
EUU alm. del (20231) – Bilag 458 (udvalgsmødereferat side 46, senest behandlet i EUU 15/3-24)
3. Rådsmøde nr. 4050 (miljø) den 14. oktober 2024
Dagsordenspunkt 2-4 forelægges ved miljøministeren
Rådsmøde 4050 – Bilag 2 (samlenotat)
EUU alm. del (20241) – Bilag 20 (kommenteret dagsorden)

4. europaudvalgsmøde 11/10 2024

- FO 4. Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 261/2004, (EF) nr. 1107/2006, (EU) nr. 1177/2010, (EU) nr. 181/2011 og (EU) 2021/782 for så vidt angår håndhævelse af passagerrettigheder i Unionen
Forelæggelse ved transportministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2023) 0753
KOM (2023) 0753 – Bilag 3 (samlenotat)
KOM (2023) 0753 – Bilag 4 (notat om forhandlingsoplæg)
EUU alm. del (20241) – Bilag 20 (kommenteret dagsorden)
KOM (2023) 0753 – svar på spm. 1 om oversendelse af non-papers
- FO 5. Meddelelse om EU's klimamål i 2040
Forelæggelse ved klima-, energi- og forsyningsministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2024) 0063
KOM (2024) 0063 – Bilag 4 (samlenotat)
KOM (2024) 0063 – Bilag 5 (notat om forhandlingsoplæg)
EUU alm. del (20241) – Bilag 20 (kommenteret dagsorden)
KOM (2024) 0063 – svar på spm. 1 om oversendelse af non-papers
EUU alm. del (20231) – Bilag 458 (udvalgsmødereferat side 51, senest forelagt i EUU 15/3-24)
6. Rådsmøde nr. 4050 (miljø) den 14. oktober 2024
Dagsordenspunkt 1 forelægges ved klima-, energi- og forsyningsministeren
Rådsmøde 4050 – Bilag 1 (samlenotat)
EUU alm. del (20241) – Bilag 20 (kommenteret dagsorden)
7. Rådsmøde nr. 4052 (transport, telekommunikation og energi – energi) den 15. oktober 2024
Forelæggelse ved klima-, energi- og forsyningsministeren
Rådsmøde 4052 – Bilag 1 (samlenotat)
EUU alm. del (20241) – Bilag 20 (kommenteret dagsorden)
- FO 8. Rådsmøde nr. 4054 (landbrug og fiskeri) den 21.-22. oktober 2024
Forelæggelse ved ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri
Rådsmøde 4054 – Bilag 1 (samlenotat)
KOM (2024) 0386 – Bilag 2 (notat om forhandlingsoplæg)
EUU alm. del (20241) – Bilag 20 (kommenteret dagsorden)

4. europaudvalgsmøde 11/10 2024

9. Rådsmøde nr. 4053 (almindelige anliggender) den 15. oktober 2024

Forelæggelse ved europaministeren

Rådsmøde 4053 – Bilag 1 (samlenotat pkt. 1-3)

Rådsmøde 4053 – Bilag 2 (samlenotat pkt. 4)

EUU alm. del (20241) – Bilag 20 (kommenteret dagsorden)

L 10. Eventuelt

Der vedlægges foreløbige oversigter over de under punkterne 1, 3 og 6-9 nævnte møder.

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FO =Forhandlingsoplæg

L =Lukket behandling

Rådsmøde nr. 4051 (udenrigsanliggender) den 14. oktober 2024

- L 1. Ruslands aggression mod Ukraine
  - *Politisk drøftelse*
  - Rådsmøde 4043 – Bilag 2 (skriftlig forelæggelse af 17/7-24)

- L 2. Situationen i Mellemøsten
  - *Politisk drøftelse*
  - Rådsmøde 4043 – Bilag 2 (skriftlig forelæggelse af 17/7-24)

- L 3. Forslag fra Kommissionen og den Høje Repræsentant om ændringer i EU's sanktioner mod Rusland som led i implementeringen af G7-låneaf tale fra juni 2024
  - *Sagen er ikke på rådsmødet, men forventes vedtaget i Rådet snarligt*
  - JOIN (2024) 0024, HR (2024) 0218, HR (2024) 0219

- 4. Eventuelt

- 5. Siden sidst

Alle dagsordenspunkterne hører under Udenrigsministeriets ressort

Rådsmøde nr. 4050 (miljø) den 14. oktober 2024

1. Rådskonklusioner om forberedelse af FN's klimakonference COP29
  - *Vedtagelse*

2. Rådskonklusioner med forhandlingslinjen i forbindelse med EU og medlemsstaternes deltagelse i FN's biodiversitetskonventions 16. partskonference (COP16), Cartagena-protokollens 11. partsmøde (COP-MOP11) og Nagoyaprotokollens 5. partsmøde (COP-MOP5)
  - *Vedtagelse af rådskonklusioner*

3. Forhandlinger om en ny juridisk bindende international aftale om plastik-forurening
  - *Udveksling af synspunkter*KOM (2022) 0342

4. Implementering af EU's kemikaliestrategi med bæredygtighed for øje
  - *Udveksling af synspunkter*KOM (2020) 0667 og KOM (2024) 0123
EUU alm. del (20231) – Bilag 656 (udvalgsmødereferat side 39, evaluering af 8. miljøhandlingsprogram behandlet i EUU 12/6-24)

5. Eventuelt

6. Siden sidst
  - a) Orientering om status for skovrydningsforordningen
KOM (2021) 0706 og KOM (2024) 0452

Dagsordenspunkt 1 hører under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets ressort. Dagsordenspunkt 2 samt punktet under siden sidst hører under Ministeriet for Grøn Trepert ressort. Dagsordenspunkterne 3-4 hører under Miljø- og Ligestillingsministeriet ressort

Rådsmøde nr. 4052 (transport, telekommunikation og energi – energi) den 15. oktober 2024

1. Opfølgning på Draghi-rapportens anbefalinger om energisektorens bidrag til at styrke EU's konkurrenceevne
  - *Politisk drøftelse*
2. Vinterberedskab 2024/2025
  - *Præsentation*
3. Rapport om status for energiunionen og opfølgning på implementering af REPowerEU-planen
  - *Præsentation*
  - KOM (2024) 0404
4. Energiprissituationen i CESEC-regionen
  - *Politisk drøftelse*
5. Eventuelt
6. Siden sidst

Dagsordenspunkt 1-4 hører under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets ressort

Rådsmøde nr. 4054 (landbrug og fiskeri) den 21.-22. oktober 2024

- FO
1. Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2025 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen og om ændring af forordning (EU) 2024/257 for så vidt angår visse fiskerimuligheder i andre farvande
    - *Politisk enighed*KOM (2024) 0386
    - KOM (2024) 0386 – svar på spm. 1 om oversendelse af non-papers
  2. Forberedelse af årsmøde i Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT)
    - *Udveksling af synspunkter*
  3. Internationale handelsaftaler og -forhandlinger på landbrugsområdet
    - *Information fra formandskabet og udveksling af synspunkter*
  4. Udfordringer i EU's fødevarekæde
    - *Orientering fra formandskabet og udveksling af synspunkter*
  5. Rådskonklusioner om fremtidens fælles landbrugspolitik efter 2027
    - *Vedtagelse*
  6. Eventuelt
  7. Siden sidst

Alle dagsordenspunkterne hører under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Rådsmøde nr. 4053 (almindelige anliggender) den 15. oktober 2024

1. Forberedelse af møde i Det Europæiske Råd den 17.-18. oktober 2024 (udkast til konklusioner)
  - *Politisk drøftelse*
    - Det Europæiske Råd 17-18/10-24 – Bilag 1 (fortroligt udkast til kommenteret dagsorden)
    - Det Europæiske Råd 17-18/10-24 – Bilag 2 (fortroligt udkast til retningslinjer for konklusioner)
    - Det Europæiske Råd 17-18/10-24 – Bilag 3 (fortroligt udkast til konklusioner)

2. EU-Schweiz forholdet
  - *Status*
    - KOM (2023) 0798
      - EUU alm. del (20231) – Bilag 363 (udvalgsmødereferat side 23, senest forelagt i EEU 9/2-24)
      - EUU alm. del (20181) – Bilag 88 (udvalgsmødereferat side 83 FO, forhandlingsoplæg forelagt EEU 12/10-18)

3. Europæiske semester 2024: Integrerede landespecifikke anbefalinger
  - *Godkendelse*
    - KOM (2024) 0600
      - Rådsmøde 16/7-24 – økofin – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af 11/7-24)

4. Rådserklæring om fremme af jødisk liv og bekæmpelse af antisemitisme
  - *Vedtagelse*

5. Eventuelt

6. Siden sidst

Dagsordenpunkter 1-3 hører under Udenrigsministeriets ressort

Dagsordenspunkt 4 hører under Justitsministeriets ressort

Europaudvalget

Referat af 4. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 11. oktober 2024

Tidspunkt: kl. 09.00

Sted: vær. 2-133

Til stede: Brigitte Klintskov Jerkel (KF) formand, Tanja Larsson (S), Kim Aas (S), Christian Friis Bach (V), Erling Bonnesen (V), Karin Liltorp (M), Jens Henrik Thulesen Dahl (DD), Alexander Ryle (LA), Louise Brown (LA), Alex Ahrendtsen (DF), Lotte Rod (RV), og Theresa Scavenius (UFG).

Desuden deltog: Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen, miljøminister Magnus Heunicke, klima-, energi- og forsyningsminister Lars Aagaard, minister for fødevarer, landbrug og fiskeri Jacob Jensen og europaminister Marie Bjerre.

- L Punkt 1. Rådsmøde nr. 4051 (udenrigsanliggender) den 14. oktober 2024**
Rådsmøde 4051 – Bilag 1 (fortroligt samlenotat)
EUU alm. del (20241) – Bilag 19 (fortrolig kommenteret dagsorden)

- L 1. Ruslands aggression mod Ukraine**
– *Politisk drøftelse*
Rådsmøde 4043 – Bilag 2 (skriftlig forelæggelse af 17/7-24)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

L 2. Situationen i Mellemøsten

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 4043 – Bilag 2 (skriftlig forelæggelse af 17/7-24)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

- L 3. Forslag fra Kommissionen og den Høje Repræsentant om ændringer i EU's sanktioner mod Rusland som led i implementeringen af G7-låneaftale fra juni 2024**
– *Sagen er ikke på rådsmødet, men forventes vedtaget i Rådet snarligt*
JOIN (2024) 0024, HR (2024) 0218, HR (2024) 0219

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Siden sidst

a) Personelbidrag til EU's militære træningsmission i Somalia i 2025

Punktet fremgår ikke af dagsordenen, men blev tilføjet under mødet.

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Regeringen har besluttet at udsende et personelbidrag til EU's militære træningsmission i Somalia i 2025, hvilket vi har rådført os med Nævnet om. Det vil være første gang, Danmark skal bidrage til en militær EU-træningsmission i Afrika. Med Folketingets opbakning forventer vi at udsende to stabsofficerer, som skal bidrage med planlægning, rådgivning eller træning af de somaliske sikkerhedsstyrker.

Christian Friis Bach (V): Jeg vil rose udsendingen til Somalia. Det er godt, at Danmark formår at fastholde fokus på konflikter i Afrika samtidig med konflikterne i Gaza og Ukraine.

FO Punkt 2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om forebyggelse af tab af plastgranulat for at reducere mikroplastforurening

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2023) 0645

KOM (2023) 0645 – Bilag 2 (samlenotat)

KOM (2023) 0645 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20241) – Bilag 20 (kommenteret dagsorden)

KOM (2023) 0645 – Bilag 4 (henv. af 7/10-24 fra Plastic Change)

KOM (2023) 0645 – svar på spm. 1 om oversendelse af non-papers

EUU alm. del (20231) – Bilag 458 (udvalgsmødereferat side 46, senest behandlet i EUU 15/3-24)

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Sagen forelægges til tidligt forhandlingsoplæg.

Formandskabet regner med at lande en generel indstilling på rådsmødet i december 2024, så derfor forelægger jeg sagen til forhandlingsoplæg i dag. Vi drøftede forslaget i udvalget den 15. marts 2024.

Plastgranulat er det råmateriale, der bruges i plastikproduktionen. Det er typisk i form af nogle meget små plastikklugler. Det bruges f.eks. til at producere drikkeflasker, legoklodser og andre plastikprodukter.

Formålet med forslaget er at reducere tabet af plastgranulat i miljøet og dermed reducere forureningen med mikroplastik. Det estimeres, at man hvert år taber, hvad der svarer til 7.200 lastvognlæs med plastgranulat. Plastgranulat er dermed den tredjestørste kilde til forurening med mikroplast. Forslaget retter sig mod producenter, lageroperatører og transportører af plastikgranulat.

Der foreslås forskellige tiltag, der skal sikre forebyggelse mod spild – og oprydning efter spild af plastgranulat, når uheldet er ude. Bl.a. skal producenterne lave en risikovurderingsplan, og der stilles krav til udstyr og procedurer, der skal modvirke spild under opbevaring. De mellemstore og store virksomheder skal desuden certificeres, så det sikres, at de lever op til forordningens krav.

For transportørerne er der ligeledes en række foranstaltninger, der skal forebygge og håndtere tab under transporten.

Regeringen finder det vigtigt, at forureningen med mikroplast reduceres, og vi bakker derfor op om forslaget og dets formål.

FO Det indstilles, at man fra dansk side støtter forslaget, idet der

- lægges stor vægt på, at forordningen effektivt forebygger tab af plastgranulat.
- lægges stor vægt på, at virksomheder kan anvende deres eksisterende system til certificering.
- lægges vægt på, at forordningen balancerer erhvervsøkonomiske konsekvenser og miljøeffekt herunder i fastsættelsen af grænsen for, hvilke virksomheder der pålægges skærpede krav (såsom krav om certificering) og for at sikre fortsat incitament til at genanvende plastik.

- lægges vægt på, at krav til transport af plastgranulat på havet med henblik på at forebygge tab af plastgranulat fastsættes internationalt i regi af IMO (Den Internationale Søfartsorganisation), og at EU arbejder på at sikre fremdrift i dette arbejde.
- lægges vægt på, at de obligatoriske krav til økonomiske operatører om forebyggelse og oprydning af tab af plastgranulat bygger på den i øjeblikket frivillige branchestandard Operation Clean Sweep (OCS).
- lægges vægt på, at der udvikles en implementerbar og retvisende standardiseret metode til at opgøre tab af plastgranulat.
- lægges vægt på, at der kan føres et effektivt tilsyn med ikke-EU-transportører af plastgranulat.
- lægges vægt på, at Kommissionen evaluerer den samlede indsats om at reducere mikroplastforurening på tværs af kilder, sektorlovgivning og produktkrav.

Theresa Scavenius (UFG): Der står i forslaget, at mikroplast er et kæmpestort problem for vores miljø og folkesundhed, og derfor er det selvfølgelig vigtigt at gøre noget ved det. Ministeren siger, at tabet svarer til over 7.000 lastvogne, men der står i samlenotatet, at de største kilder til utilsigtet mikroplastudledning er maling med 30-46 pct. og bildæk med 29-47 pct. Så hvad ender vi egentlig på? Det er bare for at få størrelsesordenen af, hvor stort forslaget egentlig er.

Ligesom i mange andre forordninger er der fokus på, at vi skal have f.eks. stærke myndighedskompetencer, uddannelse, ressourcer til inspektion og håndhævelse og endda udvidet klageret til organisationer. Det er ret sjovt i Danmark, hvor man skærer så meget væk i klageretten, men her er der et eksempel på, at man udvider den.

Problemet er altså alvorligt, og man går meget op i, at det skal være organiseret ordentligt, men hvad gør man egentlig? Hvad er instrumentet? Man vil ikke forbyde det, og man vil ikke regulere det. Man vil bare lave en standardiseret metode til måling af tab af mikroplast. Hvad er ministerens holdning til det? Kunne vi gøre noget andet, eller skal vi bare acceptere, at vi bare skal måle lidt bedre?

Ministeren siger i forhandlingsoplægget, at det skal være baseret på den frivillige ordning. Kan ministeren uddybe, hvad den indeholder?

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Meget af mikroplastudledningen kommer fra ting, der arbejdes på i andre regi. Spørgsmålet er, hvordan man sikrer råmaterialet, som bruges i plastproduktionen, hvor der er et stort spild. Formålet er at sikre, at produktionen og transporten sker bedre. Vurderingen er, at det vil bidrage til en reduktion på mellem 25.000 og 140.000 ton årligt sammenlignet med det spildet i 2016, når forordningen er fuldt indfaset. Det er altså et stort spænd, og det beklager jeg, men det er det bedste tal, vi har.

Der er mange kilder til mikroplastforurening, bl.a. dæk, som håndteres i Euro 7-normerne, der indeholder krav til dæk og til slid fra dæk. Der bruges også mikroplast i maling, som også er en af de store kilder, som håndteres i ecodesignforordningen. Men man har ikke rigtig haft hånd i hanke med mikroplastforurening, så EU forsøger nu at få sat ind her. Man kan ikke bilde sig ind, at man så har løst mikroplastproblemet, men nu sætter vi ind over for den tredjestørste kilde til mikroplastforurening.

Theresa Scavenius spørger også om, om man kun skal opgøre det, når der sker noget alvorligt. Der er en række obligatoriske krav om forebyggelse, opbevaring og oprydning af plastgranulat. Virksomheder, der driver platanlæg, og transportører skal implementere både udstyr og procedurer for at undgå og reducere spild af plastgranulat. Man skal ifølge forslaget også udarbejde en risikovurderingsplan, som giver en ensartet og systematisk tilgang til at håndtere både tab og risiko for tab.

Der sondres mellem dels store og mellemstore virksomheder, dels små virksomheder. De mellemstore og store virksomheder, der håndterer mere end 1.000 tons plastgranulat, skal certificeres og lave en intern vurdering af, om anlægget lever op til kravene i forordningen. Derfor har det også en omkostning for virksomheder.

Det går også mange gange galt hos transportørerne. De skal implementere en række foranstaltninger om bl.a. kontrol efter lodsning og lastning, regelmæssig rengøring af containere, og der er regler om støvsugning, og f.eks. at koste skal være til stede, hvis der er et uheld, så man kan få fjernet de små plastikstumper, som ellers vil blæse ud i naturen. På systemniveau skal der udvikles en standardiseret metode til at opgøre tab og spild af plastgranulat, som aktørerne skal anvende til at estimere årligt tab af plastgranulat, så man får mere styr på det.

Sagen er jo, at plastgranulat er et vigtigt stof for dem, der producerer plastik, men skaderne på naturen i forbindelse med spild er meget alvorlige, og de hidtidige regler har ikke rigtig levet op til det. Der er masser at gøre videre på mikroplastforurening, men det er vigtige elementer, vi får sat ind med nu.

Alexander Ryle (LA): Jeg synes, at det lyder utrolig byrdefuldt for virksomhederne. En lille virksomhed skal udarbejde og løbende ajourføre en risikovurderingsplan for hvert anlæg, der håndterer plastgranulat, og en vurdering af, hvor der er risiko for tab. Man skal implementere udstyr og procedurer, der forebygger og sikrer hensigtsmæssig opbevaring og oprydning, i tilfælde af at det tabes, og man skal udarbejde en egenerklæring om overensstemmelse med kravene i forordningen. Det skal sammen med risikovurderingsplanen sendes til relevante myndigheder hvert femte år.

Store virksomheder skal desuden årligt drøfte håndtering af plastgranulat på et ledelsesmøde, etablere et oplysnings- og træningsprogram, opstille procedurer til leverandører, transportører og andre relevante interessenter og foretage en intern vurdering af, om man lever op til forordningen. Man skal også have en certificering fra en uvildig tredjepart, og der stilles krav til transportører og alt muligt andet.

Er det virkelig den smarteste måde at gøre det på? I forhandlingsoplægget lægges der vægt på, at man balancerer erhvervsøkonomiske konsekvenser og miljøeffekt. Mener ministeren ikke, at man kan fjerne nogle af de krav for at gøre forordningen mere balanceret i forhold til de erhvervsøkonomiske konsekvenser? Ville det ikke være nok at have et godt tilsyn og give bøder? Hvordan virksomhederne så sørger for ikke at få de bøder, må være op til dem. Er der virkelig behov for alle de forskellige krav for at kunne sikre mod de negative miljøeffekter, som tab af plastgranulat har?

Karin Liltorp (M): Jeg synes overordnet, at det er et fornuftigt forslag, så jeg har ingen indvendinger mod det. Hvad angår Alexander Ryles kommentar, tror jeg bare, at vi bliver nødt til at acceptere, at der kommer byrder, når der kommer nye krav. Man kunne f.eks. øve virksomhederne i ikke selv at lave alt for komplekse procedurer. Jeg kommer fra medicinalindustrien, og nogle gange er problemet, at virksomhederne selv laver noget, der er utrolig bøvlet, i stedet for at bruge deres sunde fornuft og dokumentere det, de skal.

Jeg vil ikke holde ministeren op på det i dag, men inspireret af Theresa Scavenius' kommentar om dæk, som er den helt store synder i forhold til mikroplast, er jeg nysgerrig på, hvad der sker på det område? Er der nogen store fremskridt, og skal vi prioritere det fra dansk side? Det vil trods alt batte noget, hvis vi kunne få gjort noget ved den kæmpestore dækforurening.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Til Alexander Ryle: Baggrunden for forslaget er de alvorlige problemer, mikroplast udgør for vores globale miljø. Plastgranulat er bittesmå kugler, flager eller pulver, som industrien bruger til plastikprodukter. Definitionen på mikroplast er, at det er under 5 mm. Det betyder, at det er let, det flyver med vinden, det flyder med vandet, og det er enormt svært at samle op, når først det er ude i naturen. Vi har mikroplast i nærmest alle organismer i havene, f.eks. søskildpadder, søfugle og skaldyr. Vi ved, at det er fysisk skadeligt, og det er en alvorlig trussel mod biodiversiteten og økosystemer, men også mod menneskers sundhed. Vi har også mikroplast i vores organismer, som kommer ind via luften eller fødevarer, netop fordi det er i naturen, og det er jo et fremmedelement i vores natur. Derudover kan plastgranulat være tilsat en række miljø- og sundhedsfarlige stoffer for at opnå nogle egenskaber, og de bliver udvasket i miljøet, hvis det tabes.

Det er helt rigtigt, at det ikke er en gratis omgang for nogen – hverken for samfundet eller for virksomhederne. Men vi vurderer, at vi ikke bare kan gøre det frivilligt og lave kontrol. Håndtering af plastgranulat er nødt til at ske på en anden måde end i dag, hvor det udgør den tredjestørste kilde til mikroplastforurening, ca. 7-10 pct. af den samlede mikroplastforurening.

I Kommissionens forslag har man foreslået at skåne de små virksomheder og mikrovirksomheder, der håndterer mindre end 1.000 tons plastgranulat – tallet er nok på europæisk plan, for det er da også noget – for en lang række af kravene. Det gælder kontrol og certificeringskrav, som giver meget papirarbejde, men der er alligevel nogle krav, de skal leve op til. Vi har forsøgt at opgøre antallet af virksomheder i Danmark, og der vil være 280 virksomheder, som går under kategorien små og mikrovirksomheder, der håndterer plastgranulat. De vil få en omkostning, som med forbehold i gennemsnit er på ca. 12.000 kr. årligt samt 24.000 kr. i omstillingsomkostninger. Men i forhold til miljøproblemet tror jeg ikke, at det vælter de små virksomheder og mikrovirksomhederne.

Vi har 70 mellemstore og store virksomheder med de større anlæg. Deres håndtering er selvfølgelig meget vigtigere, for det er meget større mængder, og der er en større omkostning. Omkostningen er vurderet til at være gennemsnitligt 39.000 kr. årligt pr. virksomhed plus 52.000 kr. i omstillingsomkostning.

Det estimeres, at der desuden er i omegnen af 40 danske transportører, og deres omkostninger vil i gennemsnit være ca. 92.000 kr. årligt og 3.500 kr. i omstillingsomkostninger.

Det er et politisk valg at sige, at vi mener, at målet er så vigtigt, at man skal kunne bære de omkostninger, som selvfølgelig vil blive lagt over på produktprisen. Denne regering mener i hvert fald, at der skal gøres noget ved mikroplast, og vi kan ikke regne med, at det gøres gratis. Det her er klart den bedste måde at sætte ind på.

Karin Liltorp spørger til de andre kilder, bl.a. dæk. I Euro 7-normerne har vi løbende indtil nu i hvert fald strammet kravene til privatbiler i Europa. Danmark var enormt kritisk over for den sidste euro-norm, fordi der ikke var nogen forbedring i forhold til f.eks. emissioner og luftkvalitet. Der var kun én forbedring, og det var faktisk dækkene. Så der er faktisk i EU stigende krav til den meget store forurening med mikroplast fra dæk og dækslid på vejene. Nogle gange kan man se sorte spor langs asfalten, og det er simpelthen mikroplast, som så blæses ud i skoven.

Theresa Scavenius (UFG): Vi er nok ikke uenige om problemet og heller ikke behovet for en løsning. Spørgsmålet er, hvordan og med hvilke instrumenter vi løser det. Jeg er enig med andre i, at vi skal undgå meget bureaukratiske forslag, som ikke har nogen effekt. Jeg har ikke noget imod, at vi på miljø- og klimaområdet laver meget stram lovgivning, som koster for alle, men det skal have en stor effekt. Derfor undrer det mig, at regeringen arbejder for, at vi skal bibeholde et eksisterende system til certificering, og at de obligatoriske krav skal være baserede på den frivillige brancheorganisations branchestandard. Det virker ikke særlig ambitiøst i forhold til noget, der måske allerede bliver gjort i branchen. Jeg kan derfor ikke støtte regeringens forhandlingsoplæg.

Karin Liltorp (M): Jeg er faktisk ikke helt klar over, om nye dæk- og asfaltformer er et uafklaret forskningsområde, men det er da værd for mig selv at undersøge, nu vi skal forhandle om forskningsreserven i eftermiddag.

Jeg er helt sikker på, at kravene er sat, som de skal, og at I har diskuteret det indgående. Men helt overordnet kan jeg også godt lide, at man lægger en høj grad af metodefrihed ind i diskussionen, og at man er bedre til at sige til virksomhederne, at de skal vise, at de ikke forurener med mikroplast, så det er op til dem selv, hvordan de har tænkt sig at gøre det. Tidsregistrering var et andet eksempel, som nogle troede ville blive helt vildt dyrt, men i virkeligheden måtte man gerne skrive det på en fedtet serviet, hvis man bare beholdt den, så det behøvede ikke at være så svært. Her tror jeg, at det bliver noget sværere, men snakker man om metodefrihed? Netop for at undgå det unødvendige bureaukrati. Jeg ved godt, at det kan give andre problemer, hvis den enkelte virksomhed ikke kan finde ud af det, men så kunne man give dem en række idéer til, hvordan man kan gøre det uden at detailstyre, nøjagtig hvordan de behøver at gøre det.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Til Theresa Scavenius: Der refereres til den frivillige brancheordning Operation Clean Sweep, hvor dem, der producerer og håndterer plastgranulat, godt vil leve op til det kodeks. Det er frivilligt, og det er ikke alle, som gør det. Det er et godt kodeks, der meget godt matcher det, som EU også arbejder med. I Danmark har godt 80 pct. af industrien tilsluttet sig. Jeg kender ikke tallene for resten af EU. Vi overfører ikke bare noget, som er der i forvejen, men vi erstatter den frivillige ordning med en obligatorisk ordning. Det er oplagt at bygge videre på erfaringer fra dem, der er gået foran. Der er jo en forbedring, og jeg synes, at det giver god mening at lytte til dem, når nu dem, der håndterer det til daglig, har fat i nogle gode ting og nogle gode løsninger.

Til Karin Liltorp: Mikrovirksomheder under 10 personer og med en årsomsætning under 2 mio. euro og små virksomheder fra 10-15 personer og med årsomsætning under 10 mio. euro er undtaget kontrolmekanismerne. Det er derfor helt frit, hvordan de skal forsøge at leve op til kravene. Men vi skal være sikre på, at vi kan kontrollere, at de store virksomheder, som har større systemer, lever op til det. Man må nok også sige, at det er bedre, at vi har systemer, som kan dokumentere, at det er certificeret, frem for at vi skal have folk ud på kontrol alle steder og på alle lastbiler.

Alexander Ryle (LA): Vi er helt enige om, at vi skal reducere mængden af plastgranulat, som ender i vores natur. Det vil vi meget gerne være med til. Men mit spørgsmål gik på, om det virkelig er gennem risikovurderingsplaner, ledelsesmøder, træningsprogrammer og certificeringer, vi kan gøre det mest effektivt. Eller er det ved at have bedre tilsyn og større bøder? Så må virksomhederne indrette sig for at leve op til det. Jeg er helt enig med både Theresa Scavenius og Karin Liltorp i, at vi skal undgå bureaukrati og detailstyring, og vi skal give noget metodefrihed. Ellers ender det bare lige som alt for meget andet fra EU med en masse regler og dokumenter, som ingen nogen sinde læser, uden at det nødvendigvis har en særlig stor effekt i sidste ende.

Kan ministeren bekræfte, at der er 280 små og 70 store virksomheder, altså i alt 350 i Danmark? Det kan være, at der er en mellemkategori, jeg lige har misset. Har ministeren et tal for, hvor mange virksomheder det kommer til at omfatte i Europa? I øjeblikket er der også meget snak om Europas konkurrenceevne, og jeg er bekymret for, at denne slags tiltag er med til at gøre, at der er en forvirrende konkurrence på det globale verdensmarked. Det kommer til at sætte Europa endnu mere bagud, end vi er i forvejen.

Kunne jeg få ministeren til at lægge stor vægt på, at forordningen balancerer erhvervsøkonomiske konsekvenser og miljøeffekt? Lige nu lægges der kun vægt på det, og det synes jeg bare ikke er nok, hvis vi skal kunne være med.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Staten skal føre tilsyn med det. Men der indføres også krav om at rapportere, når der sker spild. Det er jo umuligt at forestille sig, at der skulle være en statslig tilsynsrepræsentant på hver lastbiltransport med plastgranulat og på hver time i fabrikkerne. Så vi er nødt til at have systemer, der sikrer, at man rapporterer, når der sker uheld, at man lærer af det, og at man ikke gentager fejl osv. I dag er der for stort spild. Så hvis godt vil gøre noget ved mikroplastforurening, men man ikke vil acceptere krav og en ny måde at arbejde og indrapportere på, synes jeg, at man skylder at forklare, hvordan pokker det så skal kunne lade sig gøre. Derfor støtter jeg varmt, at vi får gjort det.

I Danmark er ca. 350 virksomheder plus de ca. 40 transportører omfattet. Jeg har ikke tal på EU-niveau. Men det er rigtigt, at der kan være virksomheder i f.eks. Kina, som ikke har krav om at håndtere plastgranulat og beskytte deres natur imod plastgranulat. Jeg kender ikke deres regler for det. Men det er fuldstændigt uacceptabelt, hvis EU skulle vente med at håndtere så en alvorlig trussel mod vores natur og vores havnatur, som mikroplast er, af frygt for at vores virksomheder ville komme bagerst i en eller anden konkurrence. Mikroplast er et alvorligt problem for sundheden og biodiversiteten.

Det er helt klassisk, at alle partier godt vil sige, at de vil gøre noget ved mikroplast. Så er der et konkret forslag, hvor man faktisk håndterer det for præcis de virksomheder, der håndterer den

mikroplast, som er den tredjestørste årsag til mikroplast i naturen. Koster det penge? Ja, det gør det. Kan det lade sig gøre? Ja, det kan det godt. Det er fornuftige og ordentlige ting, man indfører. Alle virksomheder skal leve op til det og tage et ansvar for det i Europa. Jeg synes, at det er god politik, og jeg synes, at det er godt, at skåltaler om at gøre noget ved mikroplast i verdenshavene ikke kun er skåltaler, men konkret politik på europæisk plan, så det ikke kun er Danmark.

Karin Liltorp (M): Nu bliver jeg inspireret af samtalen. Vi har et mål i EU om, at vi skal nedsætte bureaukratiet. Jeg synes faktisk, at det kunne være fantastisk generelt at få taget op, hvordan man laver restriktioner, så vi er sikre på, at det rammer målet med mindst muligt bureaukрати. Jeg tror dog ikke, at det kan lade sig gøre i dette tilfælde at sige, at virksomhederne skal dokumentere, at de ikke forurener med mikroplast. Men der kommer flere og flere områder, hvor vi bliver nødt til at sætte skrappe restriktioner, og for at virksomhederne ikke skal føle, at de bliver begravet i detailstyring, synes jeg, at det kunne være en smuk diskussion. Jeg forventer ikke, at ministeren siger, at så laver vi det hele om. Den skal vi nok bare tage videre.

Alexander Ryle (LA): Det skønnes, at ca. 80 pct. af danske virksomheder, som betjener anlæg, der håndterer plastgranulat, allerede lever op til Operation Clean Sweep. Deres meromkostning vil derfor være mindre end for virksomheder, der ikke lever op til det. Betyder det, at de lever op til alle de bureaukratiske ting, jeg læste op tidligere, eller lever de bare op til at undgå forurening med plastgranulat på andre måder? Hvad er det egentlig de 80 pct. gør nu? Hvis de lever op til det på andre måder end ved at indføre alle kravene, kunne man så presse på for, at flere virksomheder frivilligt vælger at leve op til Operation Clean Sweep?

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Jeg kender desværre ikke tallet for, hvor mange der frivilligt har meldt sig ind i Operation Clean Sweep på EU-plan. Jeg synes, at det er glimrende – jeg støtter virkelig, at erhvervet går foran, og en stor del af virksomhederne i det danske erhvervsliv vil virkelig gerne innovere på det grønne område. Det er glimrende, at det er 80 pct. i Danmark, men jeg har på stående fod svært ved at tro på, at det er 80 pct. i hele Europa. Kommissionen vurderer helt klart, at frivillighed ikke er nok. Men i og med at de nye regler ligger tæt op ad Operation Clean Sweep, er der en del omstilling, som man ikke behøver at gøre, for det har man allerede gjort. Der vil stadig være løbende dokumentation osv., som vil være en omkostning. Men sådan er det tit, når vi indfører skærpede regler – jo mere du har gjort i forvejen, jo mindre er dine omkostninger. Det danske erhvervsliv presser ofte på for at få ensartede grønne regler i Europa, fordi de tit ligger foran – de er allerede i gang med den grønne omstilling og har indstillet sig på, at der formentlig er behov for at gøre mere. Og her er der behov for at gøre mere. Jeg kan ikke komme det nærmere, i forhold til hvad den reelle forskel er. Det afhænger også af, hvad den enkelte virksomhed har af viden.

Theresa Scavenius (UFG): Ministeren lyder, som om mange af os er imod, at vi regulerer området. Det er slet ikke det, der er pointen. Jeg er imod regeringens forhandlingsoplæg, fordi forordningen ikke er specielt ambitiøs, og regeringen vil gøre den mindre ambitiøs bl.a. ved at arbejde for frivillige standarder. Hvis 80 pct. allerede lever op til det, og vi har de store problemer, er det jo tydeligvis ikke særlig ambitiøst. Så jeg vil opfordre regeringen til ikke at arbejde for frivillige standarder og i stedet forsøge at stramme kravene og lave noget, der er effektivt, så vi kan retfærdiggøre de bureaukratiske tiltag, vi laver. Ellers bliver det lidt en stoledans. Derfor er jeg meget enig i Karin

Liltores kommentar om, at vi skal prøve at kigge mere ind i, om vores forslag overhovedet har nogen effekt. Det kigger Den Europæiske Revisionsret også tit på. Effektmåling er det mest centrale, når vi laver lovgivning.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Forhandlingsoplægget betyder, at vi støtter forslaget og lægger stor vægt på to ting, nemlig at forordningen effektivt forebygger tab af plastgranulat, og at virksomhederne, der har et eksisterende system til certificering, kan anvende det. Det er præcis de ting, I også fremhæver her: Det skal have effekt, og det skal ikke give unødigt bureaukrati. Jeg synes virkelig, at det er sundt fornuft, og jeg er meget tilfreds med, at Kommissionen endelig rykker på det og får leveret noget.

Linjen i forhandlingsoplægget er, at regeringen: »lægger vægt på, at de obligatoriske krav til økonomiske operatører om forebyggelse og oprydning af tab af plastgranulat bygger på den i øjeblikket frivillige branchestandard Operation Clean Sweep.« Det er kun godt, at branchen laver frivillige miljøstandarder, men det er så bare frivilligt. Vi lægger vægt på, at de obligatoriske krav for hundrede procent af branchen i Europa og i Danmark skal bygge på den i øjeblikket frivillige branchestandard. Dem, der går foran, skal ikke pludselig sendes bag i køen, fordi de har indført nogle gode ting, men vi skal tvinge resten af virksomhederne op på det niveau. Frivillighed er ikke nok – nu er vi nødt til også at have obligatoriske krav, som får resten tvunget op. Dem, der har gået foran, kan være glade for, at de nu kan få en konkurrencefordel ved at have tænkt på miljøet og passet på, at der ikke kommer spild af mikroplast i vores natur.

Theresa Scavenius (UFG): Mit allerførste spørgsmål var, hvad der så ligger i den frivillige standard. Ministeren siger, at det handler om at gå forrest, men det ved vi jo ikke, for ministeren har ikke styr på, hvad der ligger i den standard. Det er jo indholdet, der kommer til at afgøre det. Mange brancheorganisationer har standarder, der i virkeligheden er greenwashing.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Det er ikke greenwashing. Ingen der følger det – heller ikke miljøorganisationerne – anklager det for at være greenwashing. Det er et meget voldsomt ord at bruge om det forslag. Der er et stort spænd i estimatet, men vi har at gøre med et forslag, som fjerner mange tons fra naturen. Der er krav til virksomheder om bedre oprydning, om indrapportering, når der sker uheld, og om systemer for risikohåndtering med investeringer, der koster noget for vores virksomheder, og derfor er det ikke en gratis omgang for nogen. Men det er reelle tiltag.

Jeg nævnte i min første besvarelse til Theresa Scavenius en række nye krav, som stilles til producenter og transportører. Der ligger noget af det i de frivillige ordninger – det er fint, at de har dem, men nu bliver det et krav til alle. Der bliver en række helt specificerede nye krav til, hvad man skal leve op til, hvis man håndterer plastgranulat fremover. Det er godt for vores natur i Europa, at vi nu får sat ind over for den tredjestørste trussel i forhold til mikroplastforurening.

Man kan ikke læse regeringens forhandlingsoplæg sådan, at vi skulle svække Kommissionens forslag. Jeg er nødt til at rette den misforståelse. Vi støtter forslaget, og de elementer, vi har skrevet ind, er netop for at styrke, at det bliver til virkelighed, og at der kommer en reel effekt af det. Det er også det arbejde, vi står for i EU.

Karin Liltores (M): Jeg synes helt sikkert, at det går i den rigtige retning. Det er et super godt forslag, og jeg blev også ked af, at der kom en idé om, at det drejer sig om greenwashing, fordi det er

en frivillig ordning. Langt de fleste virksomheder vil gerne tage et kæmpe ansvar, og de gider nogle gange ikke at vente på lovgivning. Derfor sikrer de selv, at det er i orden. Jeg ser det faktisk som et udtryk for, at virksomhederne selv tager ansvar, og det er dejligt, når man kan gøre noget ad frivillighedens vej, og så er der brug for noget lovgivning oven i.

Alexander Ryle (LA): Hvis regeringen ikke vil lægge stor vægt på, at forordningen balancerer erhvervsøkonomiske konsekvenser og miljøeffekt, kan vi ikke støtte mandatet.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Til Alexander Ryle: Vi har ikke i sinde at gå den vej. Miljøproblemerne er så store, at vi må leve med de erhvervsøkonomiske konsekvenser. Det gælder især for de firmaer, som ikke rigtig har investeret i det indtil nu, og som for nogles vedkommende behandler den miljøtrussel skødesløst. Jeg siger ikke, at det er danske virksomheder, der gør det, men når det er så stor en forureningskilde til mikroplast i vores verdenshave, i vores natur, så er der jo nogle steder, hvor man har behandlet det alt for skødesløst, og der skal vi stramme op. Naturen er i første række, og så må virksomhederne rette op på deres procedurer.

Formanden (Brigitte Klintskov Jerkel): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Liberal Alliance, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Theresa Scavenius (UFG) har ytret sig imod det.

Punkt 3. Rådsmøde nr. 4050 (miljø) den 14. oktober 2024

Rådsmøde 4050 – Bilag 2 (sammenotat)

EUU alm. del (20241) – Bilag 20 (kommenteret dagsorden)

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Jeg forelægger alle sager til orientering.

2. Rådskonklusioner med forhandlingslinjen i forbindelse med EU og medlemsstaternes deltagelse i FN's biodiversitetskonventions 16. partskonference (COP16), Cartagena-protokollens 11. partsmøde (COP-MOP11) og Nagoyaprotokollens 5. partsmøde (COP-MOP5)

– Vedtagelse af rådskonklusioner

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Jeg forelægger på vegne af ministeren for grøn trepart.

Rådskonklusionerne indeholder EU's og medlemsstaternes forhandlingslinje til COP 16.

Det er den første partskonference siden vedtagelsen af Kunming-Montreal-aftalen på COP 15 i december 2022. Her lagde man rammen for arbejdet, der skal standse den globale biodiversitetskrise. Aftalen indebærer, at det globale tab af biodiversitet skal standses frem mod 2030, og at der derefter skal sikres fremgang frem mod 2050.

På COP 16 vil det overordnede fokus være på implementering af Kunming-Montreal-aftalen. Der er tre centrale emner, der skal drøftes:

- For det første skal der aftales en effektiv ramme for monitorering af landenes indsatser. Det er Danmarks og EU's holdning, at der skal udvikles stærke indikatorer, der kan bruges til at måle fremskridt i implementeringen af aftalen.
- For det andet skal der aftales en revideret strategi for ressourcemobilisering, dvs. ilandenes finansiering af udviklingslandenes indsatser. På COP 15 blev der vedtaget globale finansieringsmål om at kanalisere 20 mia. dollars om året til biodiversitetsformål i 2025, voksende til 30 mia. dollars i 2030. Man kunne imidlertid ikke blive enige om fondsstrukturen, så det skal man drøfte igen på COP 16. Spørgsmålet er, om der skal være en selvstændig global biodiversitetsfond, eller om fonden skal henhøre under Den Globale Miljøfacilitet (GEF). Danmark og EU's holdning er, at der ikke skal etableres en ny selvstændig fond, der duplikerer GEF'en.
- For det tredje skal man på COP'en drøfte indretningen af en ny mekanisme for deling af udbyttet fra digitale sekvensinformationer (DSI) om genetiske ressourcer. Danmark og EU's holdning er, at en DSI-mekanisme skal leve op til de kriterier, man blev enige om på COP 15, herunder at den skal være omkostningseffektiv, ikke lede til unødigt bureaukrati og ikke forhindre åben adgang til data.

Overordnet er det regeringens holdning, at der er behov for akut global handling for at stoppe biodiversitetskrisen. Regeringen støtter derfor fuldt og helt op om en effektiv implementering af Kunming-Montreal-aftalen. Vi er selv gået foran herhjemme med trepartsaftalen »Aftale om et Grønt Danmark«, som leverer konkrete svar på en række af udfordringerne for naturen herhjemme.

Regeringen bakker naturligvis også op om, at EU udviser globalt lederskab på COP 16. Regeringen kan derfor støtte rådskonklusionerne.

Theresa Scavenius (UFG): Det er enormt svært at forstå, hvad ressourcemobilisering går ud på. Ministeren nævnte udnyttelse af genetiske ressourcer. Hvad går det ud på? Og hvad handler den fair udbyttefordeling om? Der står i samlenotatet, at udbyttefordelingen kan bidrage til ressourcemobilisering, og normalt handler ressourcemobilisering om ressourcer fra private aktører. Betyder det, at private aktører skal have incitament til at bruge ressourcer for at få adgang til genetiske ressourcer?

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Regeringen støtter op om en mere effektiv anvendelse af de eksisterende ressourcer, og at der skal mobiliseres nye ressourcer fra alle kilder, herunder fra den offentlige og private sektor både internationalt og nationalt. Selvfølgelig skal der investeres i det her. Vi kan ikke bare kræve, at udviklingslandene skal gøre det selv, for hvordan skulle det kunne lade sig gøre? Vi er nødt til at hjælpe dem med at få investeret i en bedre kontrol med deres affaldshåndtering, og der findes Den Globale Miljøfacilitet, som vi i dag bruger som den primære finansielle mekanisme. Det synes vi er fornuftigt og klogt frem for at oprette en helt ny fond.

35 pct. af Danmarks udviklingsbistand går til grønne formål, og noget af det er adresseret der.

Hvad angår sekvensinformationer, er vi nede i en temmelig kompliceret sag. Jeg har selv arbejdet med det i mit tidligere hverv som sundhedsminister, hvor man sekventerede noget så eksotisk som covid-19-sygdomme. Virussen blev sekventeret og delt globalt, og det var fundamentet for, at universiteter og virksomheder kunne forske og udvikle en vaccine. Så det er fornuftigt, at man deler sekvensinformationer, også digitalt. Vores holdning er, at det skal være omkostningseffektivt, og det mener vi også vil kunne lade sig gøre.

Theresa Scavenius (UFG): Det er meget komplekst, og vi kommer nok ikke rundt om det i dag – meget af det forstår jeg ikke. Hvad er regeringens vægtning af åbenhed, sundhed, datasæt og den almene og private interesse i et afkast?

3. Forhandlinger om en ny juridisk bindende international aftale om plastik-forurening

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2022) 0342

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Vi skal drøfte EU's strategi og prioriteter i FN-forhandlingerne om en global plastikaftale. Ambitionen med forhandlingerne er klar: Vi skal lande en internationalt bindende aftale, der sætter en stopper for plastikforureningen, og det skal helst ske i år. Vi kan ikke vente længere. For hvert øjeblik vi tøver, vokser plastikproduktionen. Den er allerede fordoblet i løbet af de sidste 20 år. Vi skal begrænse produktionen, skabe bedre og klogere plastikprodukter samt styrke indsamling og håndtering af plastikaffald globalt.

Desværre er der et stykke vej endnu. Forhandlingerne har været meget træge, og parterne står fortsat langt fra hinanden. Det er bl.a. i forhold til, om aftalen skal indeholde et globalt reduktionsmål for plastikproduktion. Det er også i forhold til spørgsmålet om finansieringsmekanismer, og om man skal stille krav til plastikprodukter om særlige plastiktyper, og hvilke kemikalier de må indeholde. De olieproducerende lande og lande med en stor plastikproduktion frygter de økonomiske konsekvenser af ambitiøse krav. Det spiller mærkbart ind i forhandlingerne.

Samtidig har parterne også vidt forskellige udgangspunkter i forhold til affaldshåndtering. I EU har vi allerede avancerede systemer for indsamling, sortering og håndtering af plastikaffald, mens man i andre dele af verden kæmper med at få det mest basale på plads. For disse lande er det afgørende, at der er finansiel støtte til rådighed, så de kan komme op i niveau.

Danmark arbejder sammen med kollegerne i EU og andre ligesindede lande for en ambitiøs aftale. Vi kæmper for et reduktionsmål for plastikproduktion og for strenge designkrav til plastikprodukter, og vi kræver et stop for de mest problematiske plastikprodukter. Vi vil også sikre, at der indføres krav om udvidet producentansvar, så producenterne selv tager ansvar for deres produkters fulde livscyklus, fra produktion til affaldshåndtering.

Det er fortsat regeringens og EU's ambition, at vi skal lande en aftale i år. Det er langt fra givet, at vi kan opnå mere ved at vente. Måske tværtimod. Vi arbejder derfor stenhårdt på at få en robust aftaleramme på plads i år. Det skal samtidig være en aftale, der gør det muligt at hæve ambitionsniveauet fremadrettet under de kommende partskonferencer.

Jeg skal for god ordens skyld oplyse, at Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg (MOF) løbende er blevet skriftligt orienteret om sagen forud for de enkelte forhandlingsmøder, og jeg agter selvfølgelig fortsat at holde Folketinget orienteret om sagen.

Karin Liltorp (M): Jeg har bestemt ingen kritik af ministerens tilgang, men jeg blev nysgerrig, da ministeren nævnte, at de olieproducerende lande ser meget negativt på de strengere krav. Hvordan foregår samtalen i dag? Er det blevet tilforladeligt at sige, at man ikke synes, det er et rigtigt problem, fordi det går ud over ens økonomi? Hvilke argumenter bruger man i dagens Danmark mod den grønne omstilling? Det kan godt bekymre mig, at nogle lande på den måde stritter imod, også i betragtning af at Europa-Parlamentet er blevet mindre grønt efter det seneste valg. Hvordan håndterer man det?

Theresa Scavenius (UFG): Danmark er også et olieproducerende land, og vi har lige givet et plastikfirma, nemlig INEOS, tilladelse til at hive mere af vores olie op til plastikproduktion. Så hvad er den danske position? Ministeren siger, at vi skal arbejde for et nationalt produktionsloft for ny plastik. Hvad betyder det for olieproduktionen, som jo føder ind i at lave ny plastik? Vil ministeren arbejde for en ændret oliepolitik i Danmark?

Ministeren snakker hjerteligt om behovet for at sætte ind over for både produktion og affald, men alligevel står der i samlenotatet, at nogle af tiltagene vil flugte med den eksisterende danske og europæiske lovgivning. Den nuværende lovgivning løser ikke problemet, og så laver vi nye indsatser, som ikke rigtig bringer os videre.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Til Karin Liltorp: Danmark og EU er en del af den højambitiøse koalition til bekæmpelse af plastforurening. Over for os står den ligesindede gruppe, som de kalder sig, og det er vanskeligt bare at få møder med deltagende ministre i stand, så man kan beslutte noget. Vi forsøger altid ved forskellige globale sammenkomster at få den dagsorden bragt op. Udfordringen er, at der nu er gået så lang tid, og forhandlingerne er sat i gang. Vurderingen er, at vi reelt risikerer, at det bliver et meget tyndt resultat, og at vi er nødt til at slå til. Det betyder også, at vi er nødt til at gå på kompromis med noget af det. Vores mål må være at lave en ramme, som man kan fylde mere i efterhånden. Vi slækker ikke på vores krav, men vi står over for enormt stor modstand fra en række lande. Deres argumenter er, at plastik er nødvendigt. Det ved vi godt – det bruges i sundhedssektoren, fødevarer sektoren osv. – men vi har en fuldkommen uansvarlig brug i dag.

I takt med at man udfaser brugen af fossile brændsler, må man konstatere, at der er stor interesse i at beholde en meget stor produktion af de virgine ressourcer frem for genbrugsplast. Vi står meget stejlt over for hinanden. Det er meget vigtige forhandlinger. Plastik, der produceres fra nyt for derefter at blive brændt af, er både et kæmpe klimaproblem og et miljømæssigt problem. Det ville være fantastisk, hvis det lykkedes os, og det arbejder vi meget hårdt på. Men jeg er ikke optimist efter de mange drøftelser med mine kolleger. Vi arbejder videre, og mange lande vil heldigvis også have leveret på det.

Til Theresa Scavenius: Vi skal også hjælpe. Noget af det, der flugter med dansk og europæisk lovgivning, er affaldshåndtering og produktansvar. Vi er ved at indføre produktansvar, så vi er gået foran – som producent af plastikemballage har man ansvar for, hvordan man håndterer affaldet bagefter, så man ikke kun har incitament til at producere det, der sælger mest i supermarkedet. Derved har man incitament til at producere mindre og mere bæredygtige plastikemballager, der er egnede til genbrug – bl.a. ved at der er færre dele i emballagen, så det bedre kan genbruges. Nu vil vi kunne få andre lande med til at gøre noget tilsvarende.

Affaldshåndteringen i nogle udviklingslande er ganske horribel. Det er en kæmpe bombe under nærmiljøet og byerne i de lande, og det har store, store konsekvenser. Derfor er der brug for hjælp – også økonomisk hjælp. Det er vi i Danmark klar til. Der er tre grupperinger. Nogle lande har brug for økonomisk hjælp til at håndtere plastikaffald bedre, nogle lande er olieproducerende og plastikfremstillende, og så er der landene i den højambitiøse koalition til bekæmpelse af plastforurening, hvor Danmark er med. Koalitionen arbejder bl.a. for et produktionsloft, hvilket også vil gælde i Danmark.

4. Implementering af EU's kemikaliestrategi med bæredygtighed for øje

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0667 og KOM (2024) 0123

EUU alm. del (20231) – Bilag 656 (udvalgsmødereferat side 39, evaluering af 8. miljøhandlingsprogram behandlet i EUU 12/6-24)

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Kemikaliestrategien blev lanceret i 2020 og er banebrydende med dens visionære og ambitiøse tilgang til regulering af kemikalier i EU. Strategien har en lang række indsatser og initiativer med fokus på bl.a. beskyttelse af sundhed, miljø, innovation, klare, effektive og stærke regler og forsvarlig global forvaltning af kemikalier.

Den afgående Kommission har imidlertid ikke leveret på flere af strategiens initiativer, f.eks. er den lovede revision af REACH (forordningen om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier) aldrig kommet. Det har jeg sammen med andre EU-kolleger løbende presset på for. Det er derfor vigtigt, at den nye Kommission kommer til at levere på implementeringen af strategien og de manglende initiativer. I den forbindelse er det vigtigt, at vi i EU sikrer, at kemikalier, der er forbudt i EU, ikke eksporteres til tredjelande. Det er vores politiske og moralske forpligtigelse at beskytte menneskers sundhed og miljøet globalt. På rådsmødet vil jeg derfor lægge særlig vægt på, at den nye Kommission leverer på et eksportforbud.

Derudover arbejder regeringen selvfølgelig fortsat for, at Kommissionen leverer på den længe ventede revision af REACH og størst mulig udfasning af PFAS. Det er alt sammen vigtigt for at sikre et højt beskyttelsesniveau af vores sundhed og miljøet.

Theresa Scavenius (UFG): Har Danmark og EU virkelig forbudt kemikalier uden at forbyde produktion og eksport af dem? Hvis vi mener, at europæiske borgere ikke skal udsættes for det, er der vel ingen i verden, der skal. Jeg hører, at ministeren har arbejdet for et eksportforbud, men handler det ikke bare om at forbyde produktion af de kemikalier på europæisk territorium? Hvad vil det konkret betyde for vores kemikalieproducerende virksomheder som f.eks. Cheminova? Ville de skulle lukke? Hvor meget eksporterer de, og hvor mange farlige kemikalier producerer de, i forhold til hvad man må?

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Det er helt korrekt, at vi på europæisk plan har forbud mod brug af en række sprøjtemidler i EU på grund af truslerne mod natur og sundhed. Men vi har ikke forbudt produktion og eksport, og det betyder konkret, at der på europæisk plan stadig væk produceres en række sprøjtemidler, som er forbudt at bruge i EU, men som bliver eksporteret til andre verdensdele. Nogle gange bruges det på fødevarer, som vi importerer til EU. Man måler selvfølgelig, så vi ikke importerer noget, som indeholder gifte, som vil være farlige for os, men hvad der sker med de arbejdere og naturen i de lande har man ikke ansvar for, og man har ikke taget stilling til det i EU endnu. Jeg mener, at det er politisk og moralsk helt forkert, og derfor er det vores holdning, at vi skal stoppe eksport af præcis de stoffer, som er forbudte at bruge i EU.

I den offentlige debat har man diskuteret, om vi ikke bare skulle lave et eksportforbud i Danmark. Men Frankrig og Belgien har indført nationale eksportforbud, og vi kan forstå, at der er en række store huller. Det største hul er, at vi ikke kan indføre eksportforbud mellem EU-lande – virksomhe-

derne kan stadig producere kemikalierne, køre dem over grænsen til andre EU-lande og eksportere dem derfra. Et dansk eksportforbud vil derfor ikke give nogen reel ændring, i hvert fald ikke som reglerne tolkes af os på nuværende tidspunkt. Vi er i dialog med landene for at finde ud af, hvad mulighederne er.

Et europæisk eksportforbud vil betyde, at nogle danske virksomheder må omstille deres produktion.

Et forbud skal rettes mod de meget farlige kemikalier, og vi skal selvfølgelig ikke forbyde eksport af stoffer, som er afgørende for folkesundheden. Der er f.eks. stoffer mod malaria, som ikke er godkendte i Danmark, for det er ikke relevant her, men andre lande har brug for det.

EU bør levere på det, der allerede ligger i kemikaliestrategien om eksportforbud. Det vil jeg fremhæve på rådsmødet. Det er moralsk og politisk helt forkasteligt, at vi beskytter vores europæiske natur og befolkning mod stoffer, mens vi stadig eksporterer dem til andre dele af verden.

Lotte Rod (RV): Jeg deler ministerens utålmodighed med REACH. I Radikale Venstre vil vi af med de hormonforstyrrende og sundhedsfarlige stoffer, som vi stadig væk ikke regulerer hårdt nok. Der er forskel på at sige noget og på at sætte alt ind for at presse på. Hvordan presser Danmark konkret på for, at der skal ske noget og dermed sende et signal om, at vi ønsker, at vi gør alt, hvad vi overhovedet kan?

Theresa Scavenius (UFG): Jeg er helt enig i Lotte Rods kommentar.

Ved vi, hvor mange virksomheder det drejer sig om på europæisk og dansk plan? Vil det f.eks. dreje sig om Cheminova?

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Til Lotte Rod og Theresa Scavenius: Danmark står bag den gruppe af lande, som kalder sig REACH Up. Vi arbejder sammen og har sendt utallige breve, senest til den nye Kommission. Vi mødes ofte og koordinerer op til rådsmøder, og vi har mange gange mødtes med miljøkommissæren for at presse på.

Mit indtryk er, at der i arbejdet omkring EU's miljøkommissær har været et stort ønske om at gå videre, men andre dele af Kommissionen sætter bremsene i. Det er ikke kun ord, det er et stort arbejde fra dansk side. Vi modtager gerne råd til, hvad vi kan gøre for at lægge endnu mere pres på. Udvalget kan også overveje i samarbejde med de danske europaparlamentarikere at lægge pres på Kommissionen. Det er desværre ikke et enigt ministerråd, der presser på. Der er en stor industri på dette område, og de trækker den anden vej. Det er ikke en let opgave, men det er helt afgørende vigtigt. EU har mistet momentum. EU går foran i verden, men der sker ikke nok i øjeblikket, og det skal vi have op i gear igen.

Til Theresa Scavenius: Jeg har bevidst ikke nævnt konkrete virksomheder. Eksportforbuddet vil gælde for de virksomheder i Danmark, som laver de produkter, der er omfattet af Kommissionens forslag. For mig er det afgørende, at det skal være fuldstændig sagligt – det handler ikke om, hvor mange virksomheder det drejer sig om. Jeg kommer ikke til at pege på en enkelt virksomhed – alle virksomheder skal leve op til de samme regler. Det er ikke mange virksomheder, men der er nogle i Danmark, som ville skulle omstille produktionen eller indstille nogle linjer. Man kan ikke regne med at opretholde en produktion af kemikalier, som er blevet forbudt i EU for flere år siden, for det er

4. europaudvalgsmøde 11/10 2024

uholdbart. Men vi ved ikke, hvordan forslaget fra Kommissionen kommer til at se ud endnu. Vi presser på for at få et forslag fra Kommissionen, som vil være en konkretisering af Kommissionens egen gode strategi.

Theresa Scavenius (UFG): En idé til at presse på er at sætte det som en prioritet for formandskabet. Vi drøftede prioriteterne for EU-formandskabet med europaministeren for nylig, og det virkede ikke, som om der er så meget på paletten endnu.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Jeg har en formodning om, at Danmark ikke er det eneste land, der arbejder på højtryk for at presse på for det på dette rådsmøde, hvor vi vil have den kommende Kommissions opmærksomhed på landenes signaler. Hvis Kommissionen følger op, må vi se på, hvad de kommer med. Det ville være en kæmpe fornøjelse, hvis de ville lægge det ind, så det passer med Danmark formandskab, og Danmark kan bringe det i mål eller få det i fremdrift. Vi skal virkelig se det formandskab som en mulighed for at sætte turbo på, for man har mulighed for at gøre en forskel.

5. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Siden sidst

a) Orientering om status for skovrydningsforordningen

KOM (2021) 0706 og KOM (2024) 0452

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Jeg vil på vegne af ministeren for grøn trepart oplyse, at vi den 3. oktober 2024 modtog et forslag fra Kommissionen om ændring af anvendelsesdatoen for EU's skovrydningsforordning (EUDR).

Kommissionen foreslår, at man udskyder anvendelsesdatoen med 12 måneder, fra den 30. december 2024 til den 30. december 2025. Ministeriet for Grøn Trepert er i gang med at kigge på ændringsforslaget.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

FO Punkt 4. Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 261/2004, (EF) nr. 1107/2006, (EU) nr. 1177/2010, (EU) nr. 181/2011 og (EU) 2021/782 for så vidt angår håndhævelse af passagerrettigheder i Unionen

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2023) 0753

KOM (2023) 0753 – Bilag 3 (samlenotat)

KOM (2023) 0753 – Bilag 4 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20241) – Bilag 20 (kommenteret dagsorden)

KOM (2023) 0753 – svar på spm. 1 om oversendelse af non-papers

Transportministeren (Thomas Danielsen): Forordningen angår ikke nye passagerrettigheder, men håndhævelse af de passagerrettigheder, vi har i forvejen – i bestræbelserne på at sikre ensartethed hele vejen rundt imellem fly, busser, tog og færge. Der er dog en lille detalje: Man lægger op til, at handicappede får krav på at få en ledsager gratis med i flyet, hvis kabinepersonalet vurderer, at de ikke kan håndtere opgaven med at hjælpe den handicappede.

Det største element i sagen er, at man laver en standardiseret EU-blanket. Hvis en dansker kører i en bus i Spanien og f.eks. bliver forsinket eller har krav på refusion, vil man altid kunne finde den EU-standardklageblanket. Man har krav på, at en hvilken som helst trafikvirksomhed i EU respekterer den.

Vi er bekymrede for den del, der handler om de bureaukratiske omkostninger ved forslaget. Kommissionen lægger op til, at de f.eks. i Danmark skal kunne sige direkte til Trafikstyrelsen, at de vil lave en kontrol, hvis de er i tvivl om, om en virksomhed overholder kravene. Det er vi imod. Det ser også ud til, at forhandlingerne går i retning af, at man går væk fra det. Men en hvilken som helst transportminister vil selvfølgelig tage en henvendelse alvorligt.

Der er også et ønske om, at tilsynstrykket generelt skal stige i medlemslandene. Det er vi også imod. Vi synes, at det er smartere, at vi gør det så intelligent som muligt. I dag fokuserer vi tilsynet der, hvor folk klager. Det er selvfølgelig også det, der er klogest og mest målrettet. Det er noget af det, vi ønsker at have fokus på i forhandlingerne. Hvordan det helt præcis skal håndhæves, er lidt uklart.

Det ungarske formandskab går efter en generel indstilling den 5. december 2024, og vi er meget positive over for intentionerne i forslaget, men vi vil gerne finde de rette balancer.

FO Det indstilles derfor, at vi

- lægger stor vægt på, at Kommissionen ikke tildeles bemyndigelse i større omfang end nødvendigt, herunder i forhold til Kommissionens mulighed for at pålægge medlemsstaterne at undersøge konkrete virksomheder, hvor der er mistanke om, at virksomhederne ikke lever op til forpligtelser, der følger af forordningen.
- lægger stor vægt på, at forslagets administrative byrder nedbringes for transportoperatører, billetformidlere, terminalforvaltere og nationale håndhævelsesorganer.

- lægger stor vægt på, at transportoperatører ikke skal udbetale dobbelt refusion til passagerer.
- lægger stor vægt på, at den håndhævende myndigheds tilsynsopgave forenkles.
- lægger vægt på, at passagerer sikres en mere gennemskuelig og effektiv klageproces.

Lotte Rod (RV): Vi kan støtte det i Radikale Venstre, men vi har en anbefaling til regeringen om at sidestille den store vægt på de administrative byrder med en stor vægt på forbrugerne. Derfor kunne vi godt tænke os, at »lægger vægt på« ændres til »lægger stor vægt på« i forhandlingsoplægget, altså »lægger stor vægt på, at passagerer sikres en mere gennemskuelig og effektiv klageproces«.

Theresa Scavenius (UFG): Ministeren synes ikke, at der skal være flere tilsyn og mere kontrol, og at EU skal have større beføjelser til at kunne pålægge Transportministeriet noget, men at vi skal kigge der, hvor borgerne havde klaget. Så er det lidt paradoksalt, at der ikke bliver lagt stor vægt på, at borgerne og passagererne har nemme, effektive og gennemskuelige klagemuligheder. Hvorfor får det en anden vægtning end alt det andet? Synes ministeren, at det er fair for en passager, der f.eks. er i Spanien, at vedkommende så skal finde ud af, hvordan man klager. Vi ved jo, at det kan være meget ressourcekrævende for en borger at skulle navigere i sådan et system. Jeg ville ønske, at man beskyttede borgeren bedre, så man med tryghed kunne rejse rundt i Europa uden at skulle klage, før passagerrettighederne bliver håndhævet. I udgangspunktet er jeg derfor imod regeringens forhandlingsoplæg.

Transportministeren (Thomas Danielsen): Jeg er ked af at Theresa Scavenius ikke kan støtte forhandlingsoplægget, for jeg synes faktisk, at det er ret godt og en intelligent måde, man gør det på. Alternativet var, at vi skulle føre generelt tilsyn med noget, der er velfungerende. Og det er alt andet lige meget et skrivebordstilsyn, der foregår, fordi det er det, der er klart mest effektivt. Jeg kan ikke rigtig komme på nogle eksempler, hvor det giver mening at lave et særligt fysisk tilsyn ud over det, vi gør i dag.

Til Lotte Rod: Selvfølgelig kan man godt mene, at alt skal have en stor vægt. Det her er ikke sammenligneligt med *passagerrettigheder*. Det skal vi også gøre bedre, men det kommer i andre sager. Dette forslag handler om håndhævelsen, og det rammer passagererne, hvis vi ikke får det på plads på ordentlig og rigtig vis. Forhandlingerne går på at sikre de bedst mulige rammer for håndhævelsen, fordi det fremmer de bedste rammer for passagererne. Hvis man skruer alt for meget op for alle mulige andre parametre, så får vi dyrere og mindre attraktive produkter, og i sidste ende en mindre og dårligere brug af den kollektive trafik. Derfor er vægtningerne, som de er. Men selvfølgelig er alt, hvad vi laver på det område, i sidste ende for forbrugernes og i dette tilfælde for passagerernes skyld.

Lotte Rod (RV): Det svar forstod jeg simpelthen ikke, så vil ministeren uddybe? Hvorfor er ministeren imod at tillægge forbrugerne særlig vægt?

Transportministeren (Thomas Danielsen): Forbrugerne har vores allerstørste opmærksomhed, og det er selvfølgelig i sidste ende dem, det skal gavne, men det er i bund og grund ikke passagerrettigheder, vi forhandler her, men håndhævelsen af dem. Fokus i forhandlingerne er at sikre, at vi

ikke indfører unødigt bureaukrati osv., for det vil i sidste ende skade forbrugerne. Det er et spørgsmål om, hvor meget systemisk bureaukrati vi skal have. Derfor er vægtningerne, som de er.

Theresa Scavenius (UFG): Hvordan mener ministeren så, at reglerne skal håndhæves? Mener ministeren, at den nye forordning er overflødig, fordi vi har et velfungerende system? Jeg tror, at det er et meget sårbart system, som ikke håndhæver borgernes rettigheder, hvis man kun fører tilsyn der, hvor der er klager. Vi kan være uenige om, om det er et godt instrument eller ej. Jeg mener ikke, det er et stærkt instrument.

Lotte Rod (RV): Hvordan mener du konkret, at det bliver mere bureaukratisk af at tillægge forbrugeren stor vægt i forhandlingsoplægget? Det forstår jeg simpelthen ikke.

Transportministeren (Thomas Danielsen): Til Lotte Rod: Det prøvede jeg heller ikke at sige, at det gjorde. Jeg prøvede at sige, at fokus i vores vægtninger var på det, der var relevant for forhandlingerne – og det er ikke nye passagerrettigheder. Derfor er vægtningen, som den er. Det er selvfølgelig helt fint at have uenigheder om den detalje i forhold til vægtningerne. Men det indholdsmæssige håber og tror jeg faktisk, vi er meget enige om. Det handler ikke om nye passagerrettigheder, ud over hjælp til handicappede flypassagerer. Det er selve håndhævelsen. Derfor er der fokus på håndhævelseselementerne i vores vægtninger.

Til Theresa Scavenius: Jeg synes faktisk, vi har et ret fornuftigt kontrolsetup i Danmark i dag. Men det har vi ikke i hele EU, og det største problem er, at det bliver håndhævet forskelligt i EU. Så den del af forslaget, som handler om at harmonisere området, er supergod. Så skal vi bare sikre, at det bliver på en så klog og intelligent måde som muligt og også så ubureaukratisk en model som muligt.

Formanden (Brigitte Klinskov Jerkel): Jeg kan konkludere, at der ikke er et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten og Theresa Scavenius (UFG) har ytret sig imod det.

FO Punkt 5. Meddelelse om EU's klimamål i 2040

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2024) 0063

KOM (2024) 0063 – Bilag 4 (samlenotat)

KOM (2024) 0063 – Bilag 5 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20241) – Bilag 20 (kommenteret dagsorden)

KOM (2024) 0063 – svar på spm. 1 om oversendelse af non-papers

EUU alm. del (20231) – Bilag 458 (udvalgsmødereferat side 51, senest forelagt i EUU 15/3-24)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Kommissionen offentliggjorde en meddelelse om EU's 2040-mål den 6. februar 2024, som jeg orienterede udvalget om den 15. marts 2024. I meddelelsen anbefaler Kommissionen at fastsætte et mål for EU i 2040 på 90 pct. i forhold til 1990-niveauet. Målet dækker både udledninger og optag.

Kommissionen anfører, at målet er i overensstemmelse med Parisaftalens 1,5-gradsmålsætning, den europæiske klimalov samt de anbefalinger, som det europæiske klimaråd kom med i juni 2023.

Da sagen er udvalgt som en prioriteret EU-sag, havde jeg også en tidlig drøftelse af sagen med Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg den 14. marts 2024. Vi havde en rigtig god drøftelse af sagen, og jeg takker igen for de refleksioner, der blev fremført, som jeg har taget med i det videre arbejde.

Målet og regeringens holdning

Regeringen støtter Kommissionens meddelelse.

FO Regeringen lægger stor vægt på, at der fastsættes et 2040-klimamål for EU på mindst 90 pct. i forhold til 1990-niveau i overensstemmelse med Parisaftalens 1,5-gradsmålsætning. Regeringen er derfor gået forrest med ønsket om et ambitiøst 2040-mål. Danmark var således det første EU-land, der meldte ud med et konkret måltal på mindst 90 pct.

Danmark har desuden sikret opbakning fra 11 andre EU-lande til et fælles brev, hvori der opfordres til et ambitiøst klimamål for 2040. Landene tæller bl.a. Tyskland, Frankrig og Bulgarien. Der er oversendt en kopi af brevet til udvalget i onsdags. Der er efterfølgende sikret opbakning bag et mål på 90 pct. fra fem lande indtil videre. Der er ikke endnu lande, som har efterspurgt et højere mål end de 90 pct.

Regeringen lægger også stor vægt på, at der træffes beslutning om et EU-delmål for 2035, så EU kan efterleve aftalen om 5-årige tidsrammer for indmeldelse af klimabidrag til Parisaftalen.

Udmøntningen af et 2040-klimamål på 90 pct. bliver en meget omfattende opgave på tværs af Europa. For regeringen er det derfor vigtigt, at målet implementeres på en omkostningseffektiv måde. For at kunne gå foran skal vi fortsat kunne vise, at omstillingen kan lade sig gøre på en balanceret facon. Derfor lægger regeringen stor vægt på, at målet udmøntes så ambitiøst og omkostningseffektivt som muligt.

Det bør ske gennem et samlet kvotehandelssystem for alle udledninger fra fossilt energiforbrug og industrielle processer, der kan bidrage til en mere omkostningseffektiv omstilling gennem et ensartet prissignal.

Der er desuden behov for at integrere negative udledninger i kvotehandelssystemet under forudsætning af troværdige opgørelser, langtidslagring og bæredygtighed. Landbrugets udledninger bør også reguleres inden for en landbrugssøjle med fælles EU-mål for landbrugets udledninger, inklusive nettoudledninger fra jorder. Målet bør således i størst muligt omfang indfries gennem kvotehandel og understøttes af fælleseuropæiske klima- og miljøkrav samt en fælles landbrugspolitik med større fokus på klima og miljø.

Der kan ligeledes være behov for at styrke lækagebeskyttelsen for udledninger omfattet af kvotehandel, der er i risiko for lækage. Det kan f.eks. være gennem en udvidelse af EU's CO₂-grænsetilpasningsmekanisme (CBAM) i overensstemmelse med WTO-reglerne (Verdenshandelsorganisationen).

Derudover ønsker regeringen en fælles EU-regulering af skove og anden arealanvendelsesoptag og -udledninger. Hermed vil hovedparten af EU's kulstofoptag blive reguleret separat.

Endelig lægger regeringen stor vægt på, at der indføres en ambitiøs og moderniseret klima- og energiregulering i EU, der bidrager til en omkostningseffektiv reduktionsindsats og teknologiudvikling med færre nationale sektormål.

Det er energisektoren, der skal levere det største bidrag. Derfor er det centralt, at vi har optimale rammer på plads. EU's energiregulering bør derfor i højere grad understøtte et fleksibelt og integreret energisystem med en højere andel af vedvarende energi. Derudover skal det blive nemmere og mere rentabelt at opstille og afsætte energi fra havvind til resten af Europa.

Videre proces for 2040-klimamålet

I forhold til den videre proces forventes Kommissionen at præsentere en revision af den europæiske klimalov, hvor målet på 90 pct. vil være indarbejdet. Forslaget forventes fremsat af den nye Kommission i første kvartal 2025.

EU's klimamål er hidtil blevet besluttet af EU's stats- og regeringschefer ved enstemmighed. Om det sker igen, er usikkert. Det er ligeledes endnu uklart, hvornår der vil blive truffet en beslutning om målet.

Regeringen presser sammen med ligesindede på for, at der træffes beslutning om målet i god tid før COP 30, så EU kan gå foran og få andre med.

Theresa Scavenius (UFG): Ressourcemobilisering og innovative, nye kilder, bl.a. flere private kilder til finansiering flugter meget godt med, hvad andre ministre også siger her. Men det interessante er altid under hvilke vilkår, så vi ikke kun har et mål for, hvor mange penge vi får vi kanaliseret over i en boks, men også er opmærksomme på, hvad pengene skal bruges til. Har ministeren nogle holdninger og krav til, hvordan det system skal fungere?

I samlenotatet til punkt 6 bliver der – ligesom med meget så meget andet klimapolitik – talt med meget store bogstaver om en eksistentiel trussel. Det er meget voldsomme begreber, og samtidig

er det noget med, at olie- og gasindustrien skal påtage sig noget ansvar, og vi skal have omkostningseffektiv omstilling osv. Jeg synes, at man enten skal skrue ned for de meget voldsomme begreber eller måske tænke politik anderledes, hvis man faktisk mener det, man skriver: at vores eksistens er truet. For hvis det handler om, at man bare gerne vil have en omkostningseffektiv omstilling med styrket lækagebeskyttelse osv., så ved vi godt, at det ikke ender i så meget.

Regeringen mener, at vi lever op til alle målsætninger, 2030- og 2025-mål, så vi skal ikke gøre så meget mere fra dansk side. Regeringen mener, at vi har verdens mest ambitiøse klimapolitik, så vi kan sådan set ikke gøre mere. Så der er hele den spænding i de diskussioner, som er svære. I forhold til det europæiske mål er det afgørende, om det er forbrugsbaseret, og om biomasse er med. Hvilke elementer er med i målsætningen på 90 pct.?

Alexander Ryle (LA): Jeg har noteret mig, at regeringen er enig i, at en større og hurtigere udvikling af vedvarende energi er et centralt element i at opnå EU's klimamål og fremme den grønne omstilling. Men Kommissionen taler ikke kun om vedvarende energi. De taler også om atomkraft. De forventer, at 90 pct. af elektriciteten i 2040 primært vil være baseret på vedvarende energi og atomkraft, og så taler de også om at fremme udbygningen af små atomkraftreaktorer. Er ministeren enig i, at atomkraft skal spille en væsentlig rolle? Hvad tænker ministeren om, at den kommende energikommissær har udtalt sig meget skeptisk om atomkraft?

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Der er en stor kompleksitet i Theresa Scavenius' spørgsmål, og det kunne vi bruge lang tid på at uddybe i forskellige retninger. Finansministeren har fået mandat til COP 29, hvad angår finansiering, så det skal jeg ikke uddybe her. Jeg tror, at dit spørgsmål gik på vores ønske om at gå fra de 100 milliarder til et større tal på COP 29 og mobilisering af de pengestrømme, der skal til, både fra direkte offentlige udviklingsmidler og mobilisering af privatsektorfinansiering f.eks. via EIFO (Danmarks Eksport- og Investeringsfond). Vi har f.eks. et samarbejde med de nordiske lande og USA om at kigge på, hvordan vi kan bruge den slags instrumenter til bl.a. klimatilpasning, som er ret svært at få til at køre kommercielt. Det tyder på, at vi via bl.a. EIFO-lignende konstruktioner kan gøre 1 krone til 5. Arbejdet med, hvordan vi mobiliserer reelle pengestrømme ikke bare til mitigation, men også til adaptation i forhold til udviklingslandene, er et fokus for os.

I forhold til den sektorlovgivning, der følger bag ved målet, fremhæver du, at én ting er at sætte et mål, noget andet er at nå det. Det er planen, at alle de politikker, som skal ligge neden under EU's 2040-mål, skal komme i 2026. I baggrundsrapporterne er det tydeligt, at visse elementer vil være i fokus, f.eks. vil transport og landbrug være betydende sektorer i alle lande. Der er også et enormt behov for, at vi får udviklet negative emissioner, CCS (CO₂-fangst og lagring) og anden måde at lagre på.

Hvad angår det hjemlige, har vi nu vedtagne politiske aftaler, der sikrer, at vi kan nå 2030-målet. Vi skal følge med de steder, hvor der er vedtaget lovgivning, det kan f.eks. være en CO₂-afgift på industrien, som implementeres fra nytår. Vi har et udbud af CCS, og vi har en indsats for udskiftning af oliefyr med varmepumper, der er transportsektoren osv. Så der er masser af implementeringsarbejde. Bl.a. har man med den grønne trepart aftalt en CO₂-afgift på landbruget, der vil nedbringe deres emissioner. Så det vil være forkert at oversætte det overordnede niveau til, at det politiske

arbejde er færdigt. Med min relativt korte ministererfaring kan jeg sige, at der er mere arbejde under overfladen, end man tror, med at sørge for, at ting bliver implementeret og virker på den måde, de skal. Så jeg er ked af det, hvis du har opfattet det på den måde, at regeringen er på vej hen i divanen, for der er sindssygt meget implementeringsarbejde, hvor vi skal følge med i, om tingene virker godt. Det har vi også lagt frem i det klimahandlingsprogram, som blev offentliggjort for en uges tid siden.

Til Alexander Ryle: Atomkraft er en del af det europæiske energimiks, og i regeringens perspektiv ser det ret tungt ud at sikre CO₂-fri el til europæerne, uden at atomkraft er en del af det miks. Vores nabolande har det, og nogle har ambitioner om at nedrosle det, nogle har ambitioner om at udbygge. I Europa er det nationalstaterne, der bestemmer, hvilket energimiks de gerne vil have, og denne regering siger ikke til andre lande, at de ikke må have atomkraft. Vi kan sagtens have diskussioner med dem om underliggende definitioner af, om atomkraft er grøn strøm eller ej, men den grundlæggende beslutning om, om svenskerne eller franskmændene vil have atomkraft, træffer de selv.

Du spørger også til andre typer atomkraft, altså noget, som ikke er markedstestet endnu, men som er under udvikling. Den grundlæggende position er, at vi alle sammen skal give os selv den nådegave at tro på, der kan opfindes nyt. Hvis fremtiden viser, at der er nye måder at producere strøm på, som er bæredygtige, hvor man har styr på affald og sikkerhed, og økonomien er i orden osv., så tager vi stilling til det på det tidspunkt. Men det er stadig meget tidligt at sige noget om nogle af de teknologier.

Der er respekt for, at andre lande vælger de energimiks, de gerne vil, og det er svært at se for sig, at Europas samlede energiforsyning kan hænge sammen uden elementer af atomkraft. Så kan man altid diskutere, hvor stort det element skal være, men der er selvfølgelig også et andet hensyn: at der er nogenlunde fair konkurrencevilkår på det europæiske elmarked. Derfor skal man også have et blik for, om dem, der taler henført om atomkraft, er i gang med at lave nogle enorme subsidieprogrammer, så deres energisektor vil udkonkurrere andre landes energisektor osv.

Jeg har for mange år siden spillet fodbold, og jeg kunne bedst lide at spille boldene fremad. Derfor koncentrerer jeg mig om den politik, vi fører fremadrettet. Hvad nogen har sagt en gang i historien, har jeg ikke så mange kommentarer til.

Lotte Rod (RV): Det Radikale Venstre vil gerne hæve den grønne overligger, så vi kan godt støtte forhandlingsoplægget, men vi vil gerne hæve ambitionerne. Er ministeren og regeringen enig i høringsvaret fra Rådet for Grøn Omstilling om, at 2040-målet og de 90 pct. er minimum?

Når vi nu om lidt skal fastsætte 2035-målet, forestiller regeringen sig så, at det bare mekanisk vil blive afledt fra 2040-målet, eller vil regeringen være med til at sætte et relativt højere mål? Så vi ikke bare skubber alle de svære beslutninger til mellem 2035 og 2040.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Regeringen har sagt mindst 90 pct. i stedet for at sige 90 pct., som vi kunne vi have sagt, og det er med vilje. Hvis der er en europæisk konsensus om et højere mål end 90 pct., kan jeg garantere dig, at det ikke er den danske regering, der siger nej tak, men det skal også findes på planeten Jorden, og man skal høre, hvad de andre

lande siger. Men hvis der er europæisk konsensus om noget højere, bakker Danmark det op. Så der er jeg enig med Rådet for Grøn Omstilling. Vores position er mindst 90 pct.

Det er for tidligt at tage stilling til 2035-målet. Logikken er, at man fastsætter 2040-målet, og så skal Kommissionen efterfølgende komme med et bud på, hvad 2035-målet er. Jeg skal selvfølgelig nok komme tilbage til det, når den diskussion begynder at nærme sig. Logikken i et 2035-mål skal selvfølgelig være, at det skal hjælpe os frem mod 2040. Man kan i min optik jo ikke have en flad kurve frem til 2035, og så bliver den meget stejl. Man skal have noget balanceret, som gør, at 2035-målet hjælper til opfyldelse af 2040-målet.

Theresa Scavenius (UFG): Ministeren henviste til finansministeren i forhold til finansiering. Men som klima-, energi- og forsyningsminister tænker jeg, at du er også interesseret i, hvad pengene bliver brugt til osv., så det ikke bare handler om, at vi skal have x antal milliarder stående på en konto. Vi skal også vide, hvad pengene bliver brugt til og dermed have politiske holdninger og programmer for det og interessefokus på det. Det savner jeg oftest i den her meget store snak om et tal. Det er den nemmeste snak, som i sig selv selvfølgelig er politisk svær, men det andet er der, hvor vi rykker noget klimapolitisk.

I forhold til tallet handler det om 90 pct., men af hvad? Hvis vi ikke har det forbrugsbaserede med og biomasse stadig væk er med, så er det en diskussion om, hvor stor opgaven er.

Vi laver masser af lovgivning, også igennem Europaudvalget, hvor vi diskuterer forslag, men den manglende implementering og manglende håndhævelse af de programmer, der bliver indført, kommer hele tiden frem. Klimarådet siger, at vi ikke engang i Danmark implementerer al EU-lovgivningen. Genopretningsfacilitetspakken beskrives som kerneinstrumentet i EU's klimapolitik, men Den Europæiske Revisionsret har sagt, at effektmåling af det program er meget usikker i de fleste tilfælde. Vi står faktisk på et ret løst grundlag, og derfor bliver jeg bekymret, når der står i samlenotatet, at vi skal kigge efter olie- og gasindustriens lederskab. Jeg så gerne noget politisk lederskab.

Vi er ved at tabe den grønne techdagsorden. Vi varetager olieindustriens interesser f.eks. ved at pumpe mere olie og gas op, og vi beskytter bilindustrien, hvorimod vi ikke beskytter de allernyeste. Jeg mener virkelig, at vi klimapolitisk står svagt i Europa, fordi vi har så mange andre interesser, der skal varetages, såsom en gammel tysk bilindustri, selv om den faktisk teknologisk set bliver udkonkurreret af kinesiske elbiler. Det ser bare ikke så godt ud i forhold til klimapolitikken.

Jeg kan ikke støtte forhandlingsoplægget.

Alexander Ryle (LA): Jeg spørger ind til atomkraft, fordi regeringen slet ikke forholder sig til det i samlenotatet, på trods af at det fylder ret meget for Kommissionen. Som jeg umiddelbart hører ministerens besvarelse, er man enig i, at atomkraft er et centralt element i at opnå EU's klimamål. Man nævner kun vedvarende energi, men man mener også, at atomkraft er et centralt element. Det må ministeren meget gerne bekræfte.

Ministeren ønsker ikke rigtig at forholde sig til noget, nogen har sagt i fortiden. Det gør det lidt svært at have en dialog, medmindre vi skal tale i munden på hinanden. Har ministeren indtryk af, at den kommende energikommissær eller vedkommendes parti, Socialdemokratiet, skulle have ændret holdning i spørgsmålet om atomkraft i løbet af de seneste par uger? Hvad tænker ministeren i så fald om det, som er blevet udtalt for nylig, og som jeg tror stadig er partiets politik?

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Til Alexander Ryle: Jeg synes, at man skal spørge Socialdemokratiet om Socialdemokratiets politik og ikke mig. Jeg synes, at man skal spørge kommissærkandidaten, hvad kandidaten mener, og ikke mig. Jeg har tillid til, at den kommissær, som Danmark har peget på, vil udfylde jobbet godt. Når man er kommissær, repræsenterer man jo ikke et land. Så repræsenterer man en holdning på baggrund af det kollegium, som kommissærerne udgør. Det kollegium kan stille forslag, og så skal landene forholde sig til det. Jeg er sikker på, at den danske kandidat til posten – han er jo ikke udnævnt endnu – vil gøre det supergodt og vil arbejde med at finde løsninger for Europa, der kan favne Europa. Det må vi så hænge Kommissionen op på, og det vil vi selvfølgelig fra dansk side følge med i.

Jeg skal lige huske at nævne for Alexander Ryle, at Kommissionen forventer at præsentere et initiativ om små modulære reaktorer, som muligvis bliver i sammenhæng med den kommende industripakke. I foråret 2025 bliver vi lidt klogere på, hvad der kan være opbakning til på europæisk plan omkring det, så det skal vi også lige holde øje med. Jeg kan sagtens rumme i mit hoved, at Danmark har virksomheder, der arbejder med at udvikle noget, som ikke automatisk dermed skal forbruges i Danmark. Derfor er der et teknologi- og innovationsperspektiv omkring den diskussion, som vi også skal holde øje med, når vi kommer til det med de små reaktorer.

Til Theresa Scavenius: Er glasset halvt tomt eller halvt fyldt? Jeg vil ikke blive beskyldt for at være jubeloptimist, men dit billede af, hvor slemt det står til i Europa, er tonet mere i mol, end jeg er enig i. Regeringen – og jeg tror rigtig mange aktører i øvrigt – går ind for at få noget ind i kvotesystemet, fordi det virker. Det sender et prissignal. Vi ved, hvor udledningerne kommer fra. Man kan ikke bare lave et kraftværk i Europa, og så er der ikke nogen, der får øje på det. Derfor er det et meget stærkt klimainstrument, som EU har udviklet, hvis integritet er tårnhøj, og som bliver level playingfield internt i Europa. Jeg kan i øvrigt kun opfordre resten af verden til at følge efter det instrument.

Hvad angår biomasse, følger man FN-opgørelserne og LULUCF-sektoren (arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug) og dermed mængden af CO₂ bundet i europæisk biomasse. Det er en del af målet, så det er ikke rigtigt, når du siger, at det ikke er en del af det. Udviklingen i den sektor er en del af det, som Europa skal dokumentere, så det indgår i det europæiske mål.

Jeg tror, at jeg misforstod dig, i forhold til hvad pengene bliver brugt til. Jeg forsøgte at svare på COP 29 og klimafinansiering. Jeg hører nu en mere generel diskussion om, om vi er sikre på, at den mobiliserede kapital skaber bæredygtige løsninger osv. fremadrettet. Det er selvfølgelig et tema, man skal have fokus på.

Lotte Rod (RV): Jeg spurgte til, om ministeren var enig med Rådet for Grøn Omstilling i, at 90 pct. er minimum, og du svarer, at Danmark vil være med til at hæve det, hvis der er enighed blandt de europæiske lande. Men der er forskel på at afvente, at andre hæver ambitionsniveauet og så faktisk selv aktivt at kaste sig ind i det. Vil ministeren og regeringen aktivt arbejde for at hæve ambitionsniveauet, eller er det kun, hvis andre kommer med det?

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Det er et virkelig interessant spørgsmål. Du spørger, som om mindst 90 pct. ikke er at hæve ambitionsniveauet. Fem lande ud over Danmark har sagt 90 pct. Der er ikke nogen top for os. Vi er i dialog med ligesindede lande om,

hvor hårdt vi kan presse det, og der er jo forskel på, om man siger noget, der gør, at man bliver taget seriøst i den dialog, eller om man siger noget, som på en hjemlig agenda måske kan føles godt at udtrykke, men som gør, at andre lande mener, at man er uden for forhandlingsrummet. Vi har mig bekendt taget den mest ambitiøse position af noget land i Europa. Vi siger mindst 90 pct., og hvis vi møder et andet land, som er indstillet på at diskutere mere end 90 pct., gør jeg gerne det. Jeg konstaterer bare, at jeg ikke har mødt det land endnu. Den virkelige kamp handler om at få flere til at sige mindst 90 pct., for der er vi overhovedet ikke endnu. Der er selvfølgelig dermed også en politisk risiko for, at det bliver mindre end 90 pct., og det er dér, kampen står nu. Men de steder, hvor vi kan sige, at vi gerne vil have mere end 90 pct., der gør vi det., og hvis der kan tegne sig en alliance, der vil mere end det, så vil vi aktivt arbejde ind i den alliance.

Theresa Scavenius (UFG): Jeg er enig i, at EU tager mange gode initiativer klimapolitisk, men jeg kan også referere til mange rapporter, hvor der argumenteres for, at der skal helt andre drastiske redskaber til. Men lige nu refererer jeg bare til ministerens egne notater, hvor ministeren skriver, at der er en eksistentiel trussel. Derfor bliver jeg lidt forvirret over regeringens position. Hvis glasset er halvt fyldt, vi er godt på vej, og der er styr på det hele, skal man jo ikke skrive, at vi står over for en eksistentiel trussel, for så skal vi bare lige have fikset nogle flere ting. Grunden til, at der er en eksistentiel trussel, er jo, at den globale klimapolitik er utilstrækkelig, og derfor bliver vi nødt til at lave tilpasninger og kompensation for tab og skade. Alt det er jo en erkendelse af, at klimapolitikken forstået som mitigation og forstået som at stoppe klimaforandringerne ikke fungerer tilstrækkeligt. Man bliver nødt til at lande på, om man mener det ene eller det andet.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Vi kan pippe med forskellige næb, men vi er enige om, at verden ikke gør nok. EU kan ikke løse det, og Danmark kan ikke løse det. Det kræver global handling. EU skal bl.a. via det mål, der skal fastsættes til næste år, lægge sig i den ambitiøse ende blandt udviklede økonomier. Det skal vi gøre for at lægge pres på USA og andre dele af verden, for at de også skal levere deres. Jeg er da fuldstændig enig med dig i, at det er en bedrøvelig situation. Vi skal selvfølgelig presse på for at finde globale løsninger på klimaudfordringerne, for der er ikke ét land eller ét kontinent, som egenhændigt kan undgå, at der bliver udledt så meget CO₂, at 1,5-gradsmålet bliver udfordret – selvfølgelig ikke.

Theresa Scavenius (UFG): Det kan være, at vi ender med at sige, at glasset er halvt tomt. Men jeg vil gerne fremhæve et lovforslag omkring vandsektoren i foråret 2024, som handlede om, at den blev gjort mindre effektiv til at arbejde klimapolitisk. Det skriver de selv i et hørings svar til det. Det er bare et eksempel på, at vi kunne gøre langt mere, men vi gør typisk det modsatte, både på dansk og på europæisk plan, så jeg synes ikke, at vi skal give verden skylden. Jeg synes, at vi skal gribe i egen barm og starte der.

Formanden (Brigitte Klinskov Jerkel): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Danmarksdemokraterne, Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Theresa Scavenius (UFG) har ytret sig imod det.

Punkt 6. Rådsmøde nr. 4050 (miljø) den 14. oktober 2024

Rådsmøde 4050 – Bilag 1 (sammenotat)

EUU alm. del (20241) – Bilag 20 (kommenteret dagsorden)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Sagen forelægges til orientering.

1. Rådskonklusioner om forberedelse af FN's klimakonference COP29

– Vedtagelse

Se også debatten under punkt 6

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): COP 29 finder i år sted i Baku i Aserbajdsjan.

I FN's klimaforhandlinger forhandler Danmark via EU. Regeringen arbejder for, at EU skubber på for at sikre fortsat høje klimaambitioner, og at landene leverer ambitiøs klimahandling.

Regeringen kan som udgangspunkt støtte det nuværende udkast til rådskonklusioner.

Forhandlingerne om det nye klimafinansieringsmål bliver centralt på COP 29. Klimafinansiering omfattes af Økofins rådskonklusioner, som er blevet vedtaget den 8. oktober 2024. Jeg kan henviser til finansministerens forelæggelse i Europaudvalget af disse rådskonklusioner den 6. september 2024.

Regeringen har arbejdet for, at EU anlægger en konstruktiv linje i drøftelserne om et kollektivt klimafinansieringsmål for perioden efter 2025.

Regeringen vurderer det hensigtsmæssigt, at EU i forhandlingerne om nye klimafinansieringsmål støtter op om en overordnet ambition om at øge den samlede finansiering til udviklingslandenes klimaindsats. Det mener vi bl.a. vil ske ved at sikre, at målet omfatter alle former for finansieringskilder, at rammevilkår for investeringer forbedres, at der arbejdes for at udvide kredsen af bidragsydere, og at bidragsydere fortsat leverer deres bidrag.

I forhold til de rådskonklusioner, som skal vedtages på miljørådsmødet, er det regeringens position, at EU fortsat skal sende et klart signal om situationens alvor og om vigtigheden af, at man globalt arbejder for at nå Parisaftalens 1,5-gradersmålsætning.

For regeringen er det vigtigt, at EU fastholder sin rolle som en troværdig part og global leder på klimaområdet. EU skal være med til at vise vejen, så især de store udledere følger op og øger deres ambitioner og handlinger, i overensstemmelse med hvad klimavidenskaben siger er nødvendigt.

I lyset af dette er det også vigtigt, at EU i god tid før COP 30 træffer beslutning om EU's 2040-klimamål og i forlængelse heraf kommunikerer en ambitiøs NDC med et 2035-mål for EU. Dette er afgørende, hvis EU på troværdig vis fortsat skal kunne sende et klart signal om EU's globale klimalederskab og få andre store udledere til at følge trop.

Regeringen finder desuden, at det er vigtigt, at man på COP 29 følger op på beslutningen fra COP 28 om det globale stocktake. EU arbejder for at sikre implementering af de globale mål fra COP 28.

Det gælder specielt en global transition væk fra fossile brændsler og en udbygning af vedvarende energi.

Regeringen finder i samme forbindelse også, at det er vigtigt, at man følger op på det globale stocktake i de eksisterende arbejdsprogrammer for reduktioner og retfærdig omstilling, som eksisterer under Parisaftalen.

I tillæg hertil er det vigtigt, at man på COP 29 bliver enige om en robust implementering af Parisaftalens artikel 6 om klimakreditter. Regeringen ønsker rammer, der sikrer transparens, additionelle og permanente reduktioner og optag. Det er vigtigt, at man når til enighed om robuste regler, som sikrer den miljømæssige integritet og sikrer mod dobbelttælling af kreditter.

Regeringen er også af den opfattelse, at EU skal antage en konstruktiv og ambitiøs tilgang til diskussioner om klimatilpasning. Det gælder også i forhold til tab og skader, hvor regeringen går forrest for at støtte de fattigste og mest sårbare lande. Desuden lægger regeringen vægt på, at global klimahandling gennemføres med respekt for og beskyttelse af oprindelige folks rettigheder.

Theresa Scavenius (UFG): Jeg henviser til mine kommentarer under punkt 5, og jeg vil opfordre ministeren til ikke kun at fokusere på mål for finansiering og mål for reduktion, men i højere grad de konkrete implementeringsplaner, og hvad pengene bliver brugt til.

Lotte Rod (RV): Danmark har tidligere spillet virkelig vigtige roller med at komme med store initiativer til COP'erne. Vi har tidligere foreslået stop for olieudvinding og fremme af offshorevind. Kommer regeringen til at spille ud med konkrete initiativer til COP 29?

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Til Theresa Scavenius: Jeg er enig med dig i, at i diskussionen om penge til både mitigation og adaptation skal man også have et blik for, hvad pengene bliver brugt til, og om der er nytte af det, der gives. Du rører ved noget, der er en lille smule sensitivt, for det er jo penge, der skal ud at virke i nogle af de fattigste lande i verden. De har nogle synspunkter på, hvor meget den rige del af verden skal blande sig i, hvordan de konkret udmønter pengene.

Til Lotte Rod: Kan jeg lokke dig til at gentage spørgsmålet?

Lotte Rod (RV): Danmark har traditionelt spillet en virkelig vigtig rolle til COP-møderne i at komme med vigtige initiativer. Vi har gjort det i forbindelse med olieudslip og i relation til at fremme offshorevind. Kan du løfte sløret for, om Danmark er på vej med vigtige initiativer frem mod COP 29, som vi kunne være stolte af?

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Det mest centrale omdrejningspunkt på COP 29 er spørgsmålet om finansiering. Danmarks udgangspunkt er, at vi kan være stolte. I forhold til vores størrelse yder vi en overnormal andel i klimafinansiering. Danmarks rolle på den globale klimascene kommer til at ændre sig, fra nu af og frem til at vores EU-formandskab udløber. Den rolle, vi skal til at tage nu, bliver i min optik den vigtigste klimapolitiske rolle, Danmark har haft siden COP 15 vel. Det er i vores halvår, der skal vedtages nye NDC'er (nationale klimahandlingsplaner) i COP 30. Det vil sige, at vores rolle i stigende omfang bliver at være samlingspunktet for det, der bliver den europæiske position. I sådan en proces sker der det helt naturlige, at formand-

4. europaudvalgsmøde 11/10 2024

skabslandet nedtoner selvstændige udmeldinger med henblik på at kunne arbejde med det centrale, nemlig at EU kan samles om et ambitiøst klimamål for 2040 – på bagkant af et ambitiøst 2035-mål. Vores ansvar kommer derfor til at ændre sig lidt. Der er ikke planlagt nye, store, selvstændige danske initiativer i forhold til finansieringsspørgsmålet. Vi arbejder med de mandater, EU kommer med til COP'en, og som finansministeren har fået mandat til. Det handler om flere penge, om flere lande, der skal bidrage, og om at åbne pengestrømme, så privatkapital også kan finde vej til de mest sårbare lande.

Alexander Ryle (LA): Hvad mener regeringen om, at det er Aserbajdsjan, der er værtsland for COP 29 i år? De har for nylig placeret 76 medlemmer fra Europarådet på deres persona non grata-liste, herunder to medlemmer fra Folketinget. Kan man opføre sig sådan, når man gerne vil være værtsland for en international konference – at man så bare blokerer for medlemmer af parlamenter fra de lande, som udtrykker sig kritisk over for et lands politik om f.eks. retsstatsspørgsmål?

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Agaard): Jeg har deltaget i COP'erne i anden egenskab fra 2007, og når man træder ind på COP'en, så træder man ind på FN-område. Det er helt overordnet min overbevisning, at man skal respektere processen for udvælgelse af værtslande for COP-møderne. Det er de regionale FN-grupper, der selv udpeger formandskandidaten, og det er gruppen af lande i Østeuropa, der har valgt Aserbajdsjan. Sådan har det været i alle år. Danmarks politik er, at vi respekterer de valg, der bliver truffet. Hvad der foregår i Aserbajdsjan uden for det område, hvor FN-forhandlingerne foregår, er jeg ikke den rette at spørge om. Det ligger i Danmarks udenrigspolitik, så der må jeg henvise til udenrigsministeren.

5. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 7. Rådsmøde nr. 4052 (transport, telekommunikation og energi – energi) den 15. oktober 2024

Rådsmøde 4052 – Bilag 1 (samlenotat)

EUU alm. del (20241) – Bilag 20 (kommenteret dagsorden)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Alle sagerne forelægges til orientering.

Jeg vil ikke gå i detaljer med alle punkterne, men især fokusere på Draghirapporten og forsynings-situationen i Europa, som forelægges samlet under punkt 2.

1. Opfølgning på Draghi-rapportens anbefalinger om energisektorens bidrag til at styrke EU's konkurrenceevne

– *Politisk drøftelse*

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Formandskabet lægger op til, at der skal være en politisk drøftelse af Draghirapportens anbefalinger om energisektoren, og hvordan energisektoren kan bidrage til at styrke EU's konkurrenceevne.

I forbindelse med præsentationen af rapporten fremhævede kommissionsformanden bl.a. den grønne omstilling og dekarbonisering som et vigtigt fokusområde i forhold til at sikre konkurrenceevnen fremadrettet.

Regeringen er enig i, at den grønne omstilling og EU's energipolitik er central i forhold hertil. Europas evne til selv at producere energi, sikre forsyningsikkerheden, modstandskraft og konkurrenceevne hænger sammen.

Den europæiske industri er afhængig af at have tilstrækkelig og billig energi til rådighed. Den bedste måde at sikre stabile og lave energipriser i Europa er at sikre et mere energiuafhængigt Europa – et Europa, der kan producere det meste af sin energi selv. Det vil kræve en hurtigere og styrket udbygning af vedvarende energi og energiinfrastruktur – også på tværs af grænserne. De europæiske lande er allerede i dag tæt forbundne, hvilket har været med til at sikre EU's forsyningsikkerhed – også i krisetider.

I takt med elektrificeringen af samfundet bliver det endnu mere vigtigt fremadrettet, at vi får udbygget infrastrukturen tilstrækkeligt. Uden et velfungerende indre marked for energi kan vi ikke understøtte industrien og sikre dem og borgerne nok og billig energi.

Se debatten under punkt 2.

2. Vinterberedskab 2024/2025

– Præsentation

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Der vil på rådsmødet være fokus på, hvordan det går med EU's forsyningsituation og indsatsen for at udfase russiske fossile brændsler fra det europæiske energisystem.

Overordnet set er forsyningsituationen i EU stadig stabil. Det ser ud til, at vi også kommer gennem den kommende vinter uden større problemer. Det skyldes især, at Europa har været godt forberedt. Det er selvfølgelig med forbehold for, at der kan ske noget, man ikke kan forudse.

Arbejdet med at udfase russisk energi er også godt i gang. Den samlede import af russisk gas er faldet betydeligt siden 2021, men vi er stadig ikke helt i mål. Der er fortsat behov for at holde fokus herpå og få udfaset russisk energi hurtigst muligt. Her spiller udbygningen af vedvarende energi en stor rolle. Det samme gør den fortsatte indsats på EU-niveau i forhold til at reducere gasforbruget og fremme energibesparelser.

Drøftelserne på rådsmødet forventes også at have fokus på Ukraines energiforsyningsituation, og hvordan EU bedst kan hjælpe Ukraine. De spor, der arbejdes med i EU, er a) hjælp til reparation og genopbygning, b) integration med det europæiske energisystem samt c) stabilitet og beskyttelse.

Regeringen støtter EU's indsats for at øge energiforsynings sikkerhedssituationen i Ukraine og EU. Situationen i Ukraine er bekymrende og kan føre til energiknaphed i regionen. Det vil ikke alene være katastrofalt for Ukraine, men kan også få afledte konsekvenser for energipriserne i CESEC-regionen, altså den sydøstlige del af Europa. Det skyldes, at landene i den region bl.a. er markeds-koblede med Ukraine. Regionen har allerede siden marts 2024 oplevet over en fordobling i deres energipriser.

Theresa Scavenius (UFG): Vil vi se nogle af de problemer, vi har haft tidligere, hvor Rusland kunne lukke for gassen? Er vi blevet for afkoblet til, at det slet ikke er et realistisk scenarie, f.eks. i nogle af østlandene? Er det rigtigt forstået, at Ukraine og andre lande stadig er koblet op til russisk gas. Hvor sårbar er Ukraine i forhold til den russiske situation, og hvor sikre vi kan være på, at der ikke opstår store problemer?

Hvad er ministerens vurdering af Draghirapporten og grøn omstilling? Det er selvfølgelig vand på en klimaministers mølle, men hvad betyder det konkret? Der er gode initiativer, men der er virkelig også meget, der går i den modsatte retning. Bare for at nævne et eksempel: bilindustrien. Det handler om konkurrenceevne, men hvis vi varetager interesser for en gammel industri, der foruren både miljømæssigt og klimamæssigt, lover det ikke særlig godt i forhold til at følge de principper. Vil vi sige, at vi bliver nødt til at opgive nogle af vores gamle industrier?

Lotte Rod (RV): Radikale Venstre er meget optagede af at blive helt uafhængige af Rusland. I forventer en drøftelse af, hvorvidt der er behov for yderligere tiltag for at nå målet om fuld uafhængighed af russisk energiimport. Hvad kommer ministeren konkret til at sige der? Kommer Danmark til at fremlægge konkrete forslag til, hvordan vi hurtigere bliver uafhængige?

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Til Theresa Scavenius: Russerne har smadret ca. halvdelen af Ukraines elproduktionskapacitet. De bliver ved med at angribe. De angriber deres elinfrastruktur, og de er i nogle tilfælde også begyndt at angribe gasinfrastrukturen.

Rusland og Ukraine er ikke markedskoblede længere. Det ændrede sig i starten af krigen. På meget kort tid fik man ændret frekvensen i Ukraine, så de kunne være helt markedskoblede med det europæiske elsystem. I dag kan strømmen flyde fra Polen og ind i Ukraine – og det gør den i stor stil. Udfordringen er, at noget af energien har rigtig svært ved at nå frem til de dele, der grænser op til Rusland, fordi russerne bruger energi som våben. Det betyder, at Ukraine kigger ind i en ekstremt barsk vinter. Jeg var selv i Ukraine i foråret. Det er første gang, jeg oplever at have et møde med en minister, hvor tårene begyndte at løbe, da vi snakkede om, hvad der kunne ske i den vinter, der kommer. Det er megaalvorligt.

Fra dansk side er vi aktive i Ukraines fredsformel. Jeg er selv med i formandskabet for det spor i Ukraines fredsformel, der handler om energi. Det handler om globalt at skabe momentum for at kunne lande en fredsaftale og få global anerkendelse af, at det er helt uden for skiven, at russerne bruger energi som våben. Danmark giver i forhold til vores størrelse store donationer til Ukraine i penge. Vi har også kigget på både vand, varme og el for at vurdere, om der er teknologi, vi kan give dem. Virkeligheden er, at det på kort sigt er svært at understøtte teknologi til Ukraines energiforsyning, fordi deres kraftværker er russiske. Noget af den teknologi, de skal have, findes desværre kun på gamle østeuropæiske kraftværker. Sådanne nogle har vi ikke i Danmark. Vi har heller ikke transformere og kilometer af kabler osv. på lager. Så det er et fokuspunkt for os.

EU skal hele tiden være opmærksom på, om vi er i stand til at indrette os sådan, at vi kan understøtte dem. Men det ser barskt ud for ukrainerne, og dele af Ukraine vil opleve strømafbrydelser i lang tid og problemer med varmforsyning. Det siger sig selv, hvad det betyder i det land, så det skal overvåges. Det er frygteligt.

I regeringens hoved er Draghirapporten tosidet. Den er god, fordi den highlighter en masse centrale udfordringer for EU's konkurrenceevne, energisikkerhed og grøn omstilling. Der er et kryds mellem det, vi ønsker klimapolitisk, og det, vi ønsker konkurrence- og forsyningsikkerhedsmæssigt i forhold til Europas evne til at producere energien selv. Udbygning med vind og sol trykker elpriserne nedad. Elektrificering er ofte mere energieffektivt end det fossile alternativ, man havde før. Det sænker energiforbruget, og det kan have økonomiske fordele osv. Men man skal ikke være blind for, at der også kan være lande, der bruger Draghirapporten til at sige – for det står der også i rapporten – at CO₂-omkostningerne i Europa er højere end i de økonomier, vi konkurrerer med. Derfor vil nogle have en anden læsning af rapporten og sige, at det er argumentet for, at man skal køre baglæns på de ambitioner, som er vedtaget.

Jeg er selv rigtig glad for, at vi nåede så langt med Fit for 55-pakken. Theresa Scavenius spørger også til bilindustrien. Hvis man vil have ændret den regulering, vi har vedtaget i forhold til udfasning af forbrændingsmotoren, skal der en ny regulering på bordet. Det stiller os i den lykkelige situation, at det ikke kræver mere end et blokerende mindretal at sige nej tak til det. Vi nåede rigtig langt med Fit for 55-pakken i at få vedtaget regulering. Meget af det trækker spor fremad.

Lotte Rod spurgte til 2035-mål, og det, som er vedtaget, har jo effekter langt ind i 2030'erne, så der er vi kommet et godt stykke. Jeg noterer mig også både, hvad der sker i tysk valgkamp og i den

mindst udviklingsorienterede del af EU, f.eks. italienerne. I forhandlingerne om bl.a. tung transport havde de nogle ret divergerende holdninger i forhold til os om, hvilket pres der skal være på udfasningen af forbrændingsmotoren. Deres udfordring er, at de skal komme med ny regulering, hvis de skal aflyse det vedtagne.

I Europa er der ikke et forbud mod import af russisk gas. Det er lovligt at importere gas til EU på to måder – enten igennem et rør eller igennem LNG (flydende naturgas). Rør er billigt, mens LNG er dyrere. Ukraine har haft en transportaftale med Rusland, hvor Ukraine har accepteret transport af russisk gas igennem Ukraine på trods af krigen. Aftalen udløber til nytår. Det betyder, at den rørførte mængde af russisk gas, der kan flyde ind i Europa, falder. Rusland kan stadig sælge LNG-gas – på linje med andre, der sælger LNG-gas, f.eks. Qatar, Algeriet, USA – men det er til en helt anden pris end den rørførte.

Det er en del af det, der presser dele af europæisk industris konkurrenceevne, fordi det strukturelt betyder nogle andre gaspriser. Det er også det, Draghirapporten kredser om. Det betyder, at der fremadrettet vil være andre gaspriser i Europa relativt i forhold til andre dele af verden end det, vi kom fra. Vi kommer ikke tilbage til en situation i Europa med masser af rørført gas og lave gaspriser, og den skal vi heller ikke tilbage til, for det ville betyde, at vi skulle importere fra Rusland. Men det giver selvfølgelig en relativ konkurrenceevneforringelse for især tysk industri, da en del af deres konkurrencekraft har hvilet på lave gaspriser.

Til Lotte Rod: Der er en overvågning af og ambitioner for nedsættelse af EU's gasforbrug, og Danmark ligger rigtig godt i forhold til vores forpligtelser. Vi drøfter løbende, om vi er på rette vej. Vi skal have en generel politisk drøftelse på rådsmødet, så det ungarske formandskab har ikke forberedt nye initiativer til os. Det kunne ellers være sjovt, hvis ungarene ville komme med noget, der ville udfase russisk gas. Fra dansk side overvåger vi udviklingen, og vi taler også med de andre lande om – både i forhold til gas og andre dele af energiområdet – om vi står tilstrækkelig stærkt i forhold til russisk energiindstrømning i Europa.

Men Europa skal jo have energien et sted fra. Fuldt stop for russisk energiimport til Europa vil have økonomiske konsekvenser, fordi alternativerne er begrænsede. Importen af den ledningsførte gas går ned, og LNG bliver sejlet ind, og det betyder, at gasomkostningerne bliver højere. Man må forvente, at det fører til økonomisk pres på de industrier i Europa, der bruger virkelig meget gas, og at de leder efter veje ud af det. Elektrificering er en del af det svar.

Theresa Scavenius (UFG): Vi har snakket rigtig meget om Ukraine i Europaudvalget, men for de fleste ministre handler det om at styrke forsvarsindustrikonkurrenceevnen, og det er der givetvis også behov for. Men det er rigtig positivt, hvis ministeren i højere grad vil sige, at det også handler om den civile beskyttelse. Vi har givet 130 mio. kr., men det er et lille beløb i forhold til de milliarder, der bliver givet generelt. Man bør køre med nogle flere spor, så det ikke kun bliver et forsvarsindustriperspektiv, hvor vi glemmer, at helt almindelige borgere skal have varme hen over vinteren. Jeg håber, ministeren vil arbejde for det fokus i både national og europæisk sammenhæng, for der er virkelig meget tungt fokus på forsvarsindustrifordele. Det er måske ikke alt sammen noget, der kommer den gængse ukrainske borger til gode.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Vi håber alle på, at vi får fred i Ukraine, og den dag, det sker, skal Ukraines energiforsyning opbygges. Vi har i dag et meget tæt myndighedssamarbejde med Ukraine. Det har bl.a. fokus på at hjælpe dem med at identificere de områder af Ukraine, der er mest velegnede til bl.a. vindenergi. Ukraine har behov for et meget mere decentralt og naturligvis også grønt energisystem.

Når jeg snakker med ukrainerne, er der en meget klar sammenhæng mellem luftforsvar og de militære donationer dertil og så beskyttelse af deres energisektor. Jeg forstår godt, hvad du sigter til, men man skal huske, at der er en meget betydelig gråzone, for vi kan ikke opbygge energiforsyningen i Ukraine i den takt, russerne smadrer den. Derfor betyder det noget, hvilken luftforsvarssituation Ukraine har. Der er Danmark absolut blandt de lande, der advokerer mest tydeligt for, at vi skal gå længere i at understøtte. På forskellig vis er der et overlap mellem de to ting. Bare så vi ikke trækker det hele fra hinanden.

3. Rapport om status for energiunionen og opfølgning på implementering af REPowerEU-planen

- *Præsentation*
- KOM (2024) 0404

Punkt 2-4 blev forelagt samlet under punkt 2.

4. Energiprissituationen i CESEC-regionen

- *Politisk drøftelse*

Punkt 2-4 blev forelagt samlet under punkt 2.

5. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

FO Punkt 8. Rådsmøde nr. 4054 (landbrug og fiskeri) den 21.-22. oktober 2024

Rådsmøde 4054 – Bilag 1 (sammenotat)

KOM (2024) 0386 – Bilag 2 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20241) – Bilag 20 (kommenteret dagsorden)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Jeg forelægger punkt 1 til forhandlingsoplæg. De øvrige punkter forelægges til orientering.

FO 1. Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2025 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen og om ændring af forordning (EU) 2024/257 for så vidt angår visse fiskerimuligheder i andre farvande

– *Politisk enighed*

KOM (2024) 0386

KOM (2024) 0386 – svar på spm. 1 om oversendelse af non-papers

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Situationen er fortsat kritisk for en række bestande. Andre faktorer end fiskeri spiller også en rolle i forhold til bestandene.

Kommissionen har valgt en forsigtig tilgang. Det begrundes bl.a. med usikkerhed i rådgivningen og hensyn til blandede fiskerier af rødspætte og torsk samt brisling og sild. For bestande med rådgivning om ingen fangst foreslås begrænsede bifangstkvoter, hvor de reduceres kraftigt på østtorsk, vesttorsk og vestsild. Endvidere er lukkeperioder for torsk uændrede. Den nuværende mulighed for et begrænset direkte fiskeri efter vestsild for mindre fartøjer, der fisker med passive redskaber, fjernes. For central sild lægges der op til en stigning i kvoten på 108 pct. Desuden foreslås det at fjerne lukkeperioderne for centralsild.

Mit udgangspunkt vil være, at fiskerimulighederne som et generelt princip bør fastsættes på grundlag af forvaltningsplaner, den videnskabelige rådgivning og målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte. Jeg vil have fokus på, at der bør være bifangstmængder, så andre fiskerier kan fortsætte. Det gælder særlig fiskerier efter fladfisk og brisling.

Det rekreative fiskeri efter torsk foreslås lukket igen i 2025. Som noget nyt foreslås også at lukke det rekreative fiskeri efter laks bortset fra nordpå om sommeren. Det har jeg forståelse for.

Der skal også fastsættes en kvote for sperling i Nordsøen og Skagerrak fra den 1. november 2024. Den biologiske rådgivning kommer først i dag, og herefter skal der være konsultationer mellem EU og Storbritannien.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går derfor ud på, at man fra dansk side tilslutter sig forslaget til fiskerimuligheder i Østersøen for 2025 eller et kompromisforslag, der kan opnås enighed om, idet man

- lægger stor vægt på, at fiskerimulighederne for 2025 som udgangspunkt fastsættes i overensstemmelse med det generelle princip om, at fiskerimulighederne fastsættes på grundlag af forvaltningsplaner, den videnskabelige rådgivning og målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte.
- lægger stor vægt på, at der for bestande med bifangstkvoter er løsninger, der sikrer fortsat fiskeri efter andre bestande.
- accepterer fastsættelse af restriktioner for det rekreative fiskeri for bestande, som er i meget dårlig tilstand, herunder en pause i det rekreative fiskeri efter torsk og laks.
- lægger vægt på, at supplerende tiltag er målrettede og afbalancerede og tager højde for bestandssituationen.

Derudover at man fra dansk side

- lægger stor vægt på, at der fastsættes fiskerimuligheder for sperling i Nordsøen og Skagerrak fra 1. november 2024 under hensyntagen til den biologiske rådgivning
- lægger vægt på, at der fastsættes en fiskerimulighed i EU for lodde, når et eventuelt tilbud fra Grønland foreligger.

Theresa Scavenius (UFG): Jeg læste i en artikel, at Østersøen kaldes verdens største menneskeskabte døde zone i forhold til iltfri havbund. Det er den situation, vi står i. Og Bornholms og Christiansø Fiskeriforening lukkede i år, fordi der ikke var flere fisk, så det er konteksten. Det er interessant, at der har været forbud mod at fiske bl.a. torsk, men bifangst har været tilladt, og derfor bliver der nu lavet en ca. 70-procentsreduktion. Jeg tænker, at det betyder, at politikken med at forbyde at fiske, men tillade bifangst, ikke rigtig virker. Det kan være, ministeren kan vurdere det anderledes. Derfor undrer det mig, at ministeren siger to ting i oplægget. Han siger både, at vi skal lytte til den faglige rådgivning, men også, at vi skal tillade bifangstkvoter, der kan tillade at fiske andre fisk, vi godt må fiske. Men problemet er, hvis bifangstkvoten er for høj, og det er årsagen til, at man vil reducere det så kraftigt. Så spørgsmålet er, om vil man lytte til den faglige rådgivning, eller om man vil værne om det andet fiskeri.

Det undrer mig virkelig, at der er behov for at lukke det rekreative fiskeri. Er der virkelig fagligt belæg for, at problemet er, at der står en enkelt fisker og fisker en fisk? Vi ved, hvor stor vores fiskeindustri er i forhold til at fiske med bundtrawl osv. Jeg synes, at det er et helt forkert sted at sætte ind, men det vil jeg gerne høre ministerens holdning til.

Lotte Rod (RV): I Radikale Venstre er vi meget optagede af vores hav og vores fisk, og derfor forstår jeg ikke, at regeringen har skrevet ind i forhandlingsoplægget, at man kun som udgangspunkt skal følge den videnskabelige rådgivning. Det betyder jo, at man kan lade være med at følge den. Indstillingen i Radikale Venstre er, at det skal ud, så man skal følge den videnskabelige rådgivning. Hvis ikke regeringen er indstillet på det, er vi imod forhandlingsoplægget.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Theresa Scavenius spørger til bifangst og fortsat fangst på andre arter, som vi godt kan fange inden for bæredygtig forvaltning. Jeg medgiver, at det er en balancegang, for det handler også om, at vi kan opretholde et fiskeri på

de arter, hvor der er muligheder for at kunne fiske bæredygtigt, og det er forsvarligt at gøre det inden for de kvoter, der bliver fastsat. På nogle områder kræver det, at man har en bifangstkvote af en eller anden størrelse. Inden for det rum kan man så diskutere, hvor stor den bifangstkvote skal være. Der vil man selvfølgelig sige lavest mulig, men dog alligevel også praktisk realiserbar, så man kan opretholde fiskeriet på de arter, der sådan set er i god tilstand eller i hvert fald i en tilstand, hvor man kan fiske på dem. Det er den balance, vi skal finde i forhandlingerne, og derfor arbejder vi fra dansk side netop omkring bifangst med mulighederne for at kunne opretholde det andet fiskeri.

Hvorfor lukke det rekreative fiskeri? Jeg forstår godt, at man ser en enkelt fisker, der står og pilker en enkelt torsk, for sig, men det rekreative fiskeri kan faktisk tage relativt set store mængder. Det er vigtigt for mig, at man arbejder med den erhvervsmæssige del, så de har mulighed for at opretholde deres erhverv – selvfølgelig inden for rammen af regler, bæredygtighed, kvoter osv. – hvis man skal vælge mellem dem, der sådan set lever af fiskeri, og dem, som har det som hobby. Man kan selvfølgelig mene noget andet. Den rekreative del må så vente et års tid med at kunne fange f.eks. torsk.

Til Lotte Rod: Jeg anerkender selvfølgelig det politiske synspunkt. Jeg synes, at det er godt, at vi får god biologisk rådgivning omkring situationen. Det er jo baseret på al den data, som nu er tilgængelig, og datagrundlaget bliver stadig bedre på forskellig vis, men det ændrer ikke på, at jeg ikke vil deponere mit eller Folketingets politiske handlerum til en biologisk rådgivning, men rådgivningen er selvfølgelig det helt overvejende udgangspunkt. Jævnfør svaret til Theresa Scavenius kan der være situationer, hvor vi politisk ønsker, at man skal kunne opretholde erhvervsfiskeri på nogle arter, som rent faktisk har det godt, mod til gengæld at have nogle minimale bifangstmuligheder af en eller anden størrelse.

Theresa Scavenius (UFG): Ministeren taler om balancegangen i, hvad der er praktisk realiserbart, men andre gange, når vi diskuterer fiskekvoter, snakker vi også om størrelserne på motorer, redskaber og bundtrawl, så der er andre steder, hvor man kan justere på, hvor meget bifangst der kommer. Bifangsten kommer jo af, at man har meget store skibe, store motorer og meget bundtrawl, så det kunne man også justere på. Men det er vi så politisk uenige om. Jeg vægter helt klart mere, at vi kigger på fiskebestandene og den videnskabelige rådgivning.

Med hensyn til de erhvervspolitiske og økonomiske argumenter er det faktisk interessant, at der er en turismebranche, som er baseret på bl.a. fiskeri og natur, så der er også andre industrier, der har glæde af skøn natur, bæredygtigt vand, mulighed for fiskeri osv.

Jeg kan ikke støtte regeringens forhandlingsoplæg.

Karin Liltorp (M): Jeg kan godt støtte forhandlingsoplægget.

Jeg hører ministeren sige, at man forhåbentlig lægger meget vægt på den videnskabelige vurdering. Der er jo gode resultater med at frede fisk i en vis årrække osv. Bliver det overhovedet diskuteret at give økonomisk kompensation til de fiskere, det eventuelt går ud over? Så det netop ikke er det ene på bekostning af det andet, men at man siger til fiskerne, at de får kompensation, så de ikke behøver at gå neden om og hjem, selv om de skal begrænse deres fiskeri.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Til Theresa Scavenius: Jeg anerkender selvfølgelig det politiske synspunkt. Jeg vil i al beskedenhed næsten vove den påstand, at vi tager størst udgangspunkt i den biologiske rådgivning, hvis man sammenligner den danske regerings position med en stribe andre regeringer i EU. Andre ligger politisk et andet sted og tager udgangspunkt i deres politiske holdning, hvor de skeler lidt til den biologiske rådgivning. Vi tager den biologiske rådgivning meget seriøst af de samme årsager, som der også bliver givet udtryk for: Vi vægter vores havmiljø og måden, vi kan forvalte det på skånsomt og ordentligt. Men vi bliver nødt til at have den politiske manøvremlighed i forhandlingerne. Jeg vil være ked af at være politisk låst til ikke at støtte et kompromisforslag til trods for en mulighed for at trække det i en positiv retning på alle mulige andre områder, fordi vi bliver nødt til at gå imod qua en marginal forskel på forhandlingsresultatet over for den biologiske rådgivning. Det ændrer ikke på, at mit synspunkt er, at den biologiske rådgivning er vores klare udgangspunkt.

Jeg er enig med Theresa Scavenius i, at der er mange andre muligheder, og det kommer vi også til at kigge på, når vi skal have fiskeriforhandlinger om kort tid. Redskabsvalg osv. er nogle af de faktorer, vi i national kontekst i hvert fald skal starte med, men hvor vi selvfølgelig også på EU-plan arbejder for at få ens vilkår, så vi ikke kun skal have den danske flåde med på det i den måde, vi forvalter vores fiskeriområder på, men også resten af EU's flåde.

Karin Liltorp spørger til kompensation. Der har allerede været forskellige tiltag i den retning, bl.a. ophugningsordninger i forhold til torskebestanden, da man så en markant nedgang der. I fiskeriforhandlingerne kommer vi også til at kigge på, om der er nogen muligheder i f.eks. kompensation og oplægningsperiode, og det er der selvfølgelig, hvis vi politisk ønsker det.

Theresa Scavenius (UFG): Ministeren siger, at vi er det mest ambitiøse land på det område, men jeg har et konkret eksempel, hvor det ikke er tilfældet. Det gælder tobis. Vi diskuterede for et par uger siden, at Storbritannien havde en anden og mere restriktiv biologisk rådgivning, der gjorde, at de var nødt til at lukke ned for det, hvor vi fra dansk side arbejdede for det modsatte. I Sydeuropa er der også større restriktioner på bundtrawl, store motorer osv., som er årsagen til, at vi står med de store problemer bl.a. i Østersøen. Måske skal man bare være fair og sige, at den politiske linje i Danmark er, at vi vægter fiskerierhvervet rigtig meget, og det er så på bekostning af f.eks. fisk. Det kan man være politisk uenig i, men det er ikke fair at sige, at vi er de mest ambitiøse.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Jeg nævnte, at vi var de mest ambitiøse blandt EU-landene, og mig bekendt er Storbritannien ikke en del af EU-landene. Jeg forstår godt positionen, men vi retter os efter ICES' (Det Internationale Havundersøgelsesråd) biologiske rådgivning. Så kan Storbritannien og alle mulige andre komme med alle deres lokale nationale rådgivninger, og jeg anerkender, at der er en forskel på, hvordan Storbritannien laver deres biologiske rådgivning i forhold til tobis på Doggerbanke.

Formanden (Brigitte Klitskov Jerkel): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Theresa Scavenius (UFG) har ytret sig imod det.

2. Forberedelse af årsmøde i Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT)

– *Udveksling af synspunkter*

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Vi deltager for at følge arbejdet med at skabe mere information om tunens udbredelse i Skagerrak, Kattegat og Øresund.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. Internationale handelsaftaler og -forhandlinger på landbrugsområdet

– *Information fra formandskabet og udveksling af synspunkter*

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Punktet handler om udfordringer i fødevarekæden. Her vil jeg understrege behovet for regelforenklning og bedre regulering i EU samt at bevare fokus på markedsorientering og et stærkt indre marked.

Den europæiske fødevarekæde skal levere på en række udfordringer som klima, grøn omstilling og konkurrence på de globale markeder. Hvis vi skal lykkes, er der brug for en lovgivning, der giver incitamenter til innovation og grøn omstilling.

Det gælder f.eks. i forhold til nye fødevarer og ikke mindst de nye genomteknikker, som vi har omtalt ved flere andre lejligheder. Der skal også være fokus på, hvad forbrugerne efterspørger. Det kan være i forhold til økologi, plantebaserede fødevarer, ernæring og dyrevelfærd.

Theresa Scavenius (UFG): Antidumping er rigtig relevant. Vi snakkede også med statsministeren om det, og hun udviste ikke større kendskab til det. Tidligere har det også været svært at få at vide, hvad indholdet af Kinas kritik var osv. Vil ministeren oplyse, hvad det går ud på, hvis man ser det fra et kinesisk perspektiv? Jeg forstår godt, at vi så bagefter kan være uenige om det, men jeg vil gerne forstå deres position.

Der står i samlenotatet, at regeringen bakker op om WTO (Verdenshandelsorganisationen) og begræder, at forhandlingerne er gået i stå. Det er meget interessant, for der bliver lavet rigtig mange bilaterale aftaler igennem EU, og på en eller anden måde er det vel med til at underminere WTO-aftalerne. Ser ministeren det anderledes? Kan det godt foregå parallelt?

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Hvad angår antidumping, tænker jeg, at der er en form for sammenhæng med diskussionen mellem Kina og EU om told på import af elbiler produceret i Kina. Sådan har jeg forstået det, men ellers må vi følge op på det. Jeg tror også, at udenrigsministeren kan supplere i så fald. Antidumping er nok mere en politisk reaktion, end der måske er en reel indholdsmæssig del. Men det vil jeg helst afstå fra at være alt for præcis på, også for åben mikrofon, for det egner sig nok ikke til det.

Vi bakker selvfølgelig op om WTO og de aftaler, der kan indgås der. Også her har Udenrigsministeriet selvfølgelig lederrollen, men det er klart, at EU også bliver nødt til at se på, hvordan vi som region agerer bedst i det globale handelsbillede. Danmark har også en interesse i, at vi agerer både som EU og i forhold til WTO for at sikre, at det bliver mest muligt både gennemsigtigt, men også på fair konkurrencemæssige vilkår, så det ikke bliver en konkurrence om, hvem der kan give mest statsstøtte på den ene side, og hvem der kan indføre mest told på den anden side. Det tror jeg ikke at vi som et lille land med en åben økonomi har en særlig stor interesse i.

4. Udfordringer i EU's fødevarekæde

– *Orientering fra formandskabet og udveksling af synspunkter*

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Punktet handler om handel og landbrug. Det er en tilbagevendende orientering fra Kommissionen. Drøftelserne forventes at handle om import af fødevarer. En række medlemslande ønsker mindre markedsadgang for bl.a. udviklingslande og Ukraine. Det er vi lodret imod. Det er den forkerte vej at gå, som vi ser det.

Et andet emne er Kinas antidumpingundersøgelse af europæisk svinekød og antisubsidieundersøgelse af europæiske mejeriprodukter. Fra dansk side håber vi, at en konstruktiv dialog med Kina kan bidrage til en forhandlet løsning.

Theresa Scavenius (UFG): Der står i samlenotatet, at der ikke var enighed om genomteknikker. Det synes jeg var lidt interessant. Hvori består den uenighed, og hvad kan ministeren oplyse omkring det? Er det sat på standby, og hvad er begrundelsen?

Er den danske regering opmærksom på zoonoser, og hvordan løfter vi det på et europæisk plan? Landbrugspolitisk bør det være noget af det, vi er allermost optaget af, fordi det har store folkesundheds- og økonomiske risici i sig.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Hvad angår de nye genomteknikker – eller NGT-teknikker, som de også bliver kaldt – har det kørt noget tid, og flere forskellige forslag har været forhandlet i Rådet ad flere omgange. Det er efterhånden knap et års tid siden. Under det spanske formandskab forsøgte man at lande et kompromis, og det var faktisk meget tæt på. Så vidt jeg husker, var det vel et enkelt land, der skulle have skiftet position, for at det var blevet vedtaget. Der kan være nuancer i meningsforskellene, men helt overordnet handler det fra vores side og dem, der støtter op om det, om, at vi godt vil have mulighed for at kunne bruge de nye teknikker. Det er ikke gmo, vi går ikke ind og manipulerer, men vi bruger plantens muligheder og optimerer på det, så den f.eks. kan gøres mere tørkeresistent. Det er der jo mindst talt brug for i visse perioder – desværre. Man kan også gøre planten mere resistent over for svampeangreb og dermed undgå, at man skal bruge planteværnsmidler, så der er klare fordele.

Andre lande, som er centrerede mere mod den sydøstlige del af EU, har nogle andre overvejelser og er måske mere bekymrede for en eventuel risiko, hvis man slipper det ud i naturen, og for, om man har styr på den miljøpolitiske vinkel. Der er måske også vægt på noget religiøst omkring, at man ikke skal gå ind og påvirke det. Der kan være mange årsager til det, men det er det store billede. Vi arbejder stadig væk med det fra dansk side, og vi kommer til at arbejde videre med det ind i 2025 og måske endda også, når vi har formandskabet i sidste halvdel af 2025. Vi har en fin dialog med en stribe lande, som også synes, at det er godt.

Hvad angår zoonoser, er der en udvikling i udbrud af dyresygdomme i EU og globalt, som desværre har været stigende. Vi har set afrikansk svinepest sprede sig, fugleinfluenza har vi desværre også kendskab til med mindst talt store konsekvenser. Det gælder både på landsplan, men også for den enkelte landmand, der bliver ramt. Vi ønsker at sikre tilstrækkelig medfinansiering fra EU til at kunne bidrage til en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af de sygdomme.

5. Rådskonklusioner om fremtidens fælles landbrugspolitik efter 2027

– Vedtagelse

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Konklusionerne skal bl.a. spille ind i forberedelsen af den næste fælles landbrugspolitik.

Fra dansk side arbejder vi for, at teksten bliver mere afbalanceret. Landbrugspolitikken skal levere samfundsgoder i forhold til bl.a. grøn omstilling, økologi og dyrevelfærd. Det er behov for at styrke landbrugspolitikens bidrag i forhold til grøn omstilling, ikke mindst i relation til klima. Vi står dog relativt alene. Det er primært Tyskland, der er på linje med Danmark.

Vi har også skubbet på i forhold til regelforenkling og innovation. Der er brug for en enklere og mere resultatbaseret landbrugspolitik, hvis vi skal levere på den grønne omstilling på en mere effektiv måde.

Et andet svært emne er markedsorienteringen, hvor en række medlemslande ønsker flere muligheder for markeds- og prisregulering. Men efter vores vurdering skal vi ikke tilbage til en gammeldags landbrugspolitik. Det er også meget vigtigt.

Det sværeste emne i forhandlingerne er, hvorvidt konklusionerne skal komme ind på EU's landbrugsbudget og handel med tredjelande. Det ønsker vi ikke fra dansk side, men det gør en række medlemslande i særlig Syd- og Østeuropa.

Det er langt fra sikkert, at der kan landes en tekst, som alle kan leve med. Så det kan også ende med, at det bliver konklusionerne fra formandskabet, der kommer til at stå. Hvorvidt vi kan støtte rådskonklusionerne, kommer i sidste ende an på den endelige tekst.

Karin Liltorp (M): Jeg bemærkede med glæde, at ministeren nævnte behovet for regelforenkling inden for landbrugspolitikken. Jeg tror, at mange her er interesserede i det, og vi ved alle sammen, at det nogle gange er nemt at sige, men sværere at få ud i virkeligheden. Tidligere i dag havde vi et punkt inden for miljøområdet (punkt 2) med meget specifikke krav fra EU's side. Man foretager ikke bare den overordnede risikovurdering og siger, at virksomhederne skal have styr på det. EU definerer nøjagtigt, hvordan de skal få styr på det. Er der noget i gang på området? Hvis vi bare bliver ved med at sige, at der skal regelforenkles, er der risiko for, at det ikke rykker noget. Kan vi gøre noget konkret fra dansk side for generelt at ændre det og holde op med detailplanlægning? Målene skal være ganske klare, og det skal være effektmål, men ikke beskrivelse af processen, metoden osv.

Lotte Rod (RV): Jeg vil opfordre ministeren til at kigge på anbefalingerne fra den strategiske dialog om landbrugets fremtid i EU. Det gælder især at støtte natur og klimavenlig landbrugspraksis og at støtte plantebaserede kostmønstre. Det håber jeg at ministeren vil arbejde videre med.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Karin Liltorp spørger, hvad der sker på regelforenklingsområdet. Det er mildest talt vand på min mølle i den forstand, at vi har arbejdet for det både i national kontekst og på EU-plan. Vi har flere gange stillet AOB-punkter (Any Other Business) på rådsmødet for at forpligte Kommissionen på at arbejde videre med det, man vel også kalder bedre regulering. Det kan f.eks. være bagatelgrænser, hvor man ser på, om det

virkelig er nødvendigt at bruge voldsomme kræfter på en lillebitte del, hvor der til gengæld er nogle ting, vi måske ikke får gjort ordentligt.

Det handler også om forenkling i godkendelsesprocesser. Godkendelse af nye teknologier tager voldsomt lang tid på EU-plan, fordi vi har meget komplekse processer. Vi skal ikke gå på kompromis med f.eks. miljø sikkerhed, men på den anden side af Atlanten kan man få godkendt eller afvist noget på ca. en tredjedel af den tid, det tager i Europa, og investeringer og dermed arbejdspladser og muligheder flyder derover.

Hvad kan vi gøre ved det? Kommissionen har sådan set allerede gjort noget. Vi havde en runde i foråret på forskellige krav, bl.a. GLM-8, som i hvert fald giver nogle forenklinger. Om man så vælger at tage det ned nationalt, er selvfølgelig en anden sag, og det kan man så arbejde for politisk eller modsat. Men vi kommer til at gå videre med det og konkretisere det yderligere fra dansk side. Jeg har i hvert fald noteret mig, at von der Leyen for nylig har sagt, at det også er et prioritetspunkt for hende og dermed for den nye Kommission. Derfor vil jeg selvfølgelig spørge, hvad hun konkret mener med det.

Men det er helt klart en kæmpe opgave, som altid er der. Herhjemme oplever vi også, at der altid kommer et argument for, hvorfor en specifik regel ikke kan ændres, fordi der har været et formål med at lave den på den måde. Er formålet med reglen stadig så vægtigt, at man skal opretholde den, eller kan vi godt klare os uden? Det er i sidste ende et politisk temperaments spørgsmål.

Lotte Rod spørger til den strategiske dialog, og hvordan vi tænker det f.eks. i forhold til den plante-baserede dagsorden. Jeg er fuldstændig enig i, at det er noget af det, som vi skal prioritere at arbejde med også på EU-plan, bl.a. i forhold til formandskabsprioritering og arbejdsprogram. Vi har som bekendt også en plantehandlingsplan og en plantefond som ståsted, og vi kan arbejde med bedre samvittighed, end hvis vi ikke havde haft det, ind i en europæisk kontekst. Det er mig bekendt den første af sin slags.

6. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Siden sidst

Punkterne fremgår ikke af dagsordenen, men blev tilføjet under mødet.

a) Forslag om fiskerimuligheder i bl.a. Nordsøen, Skagerrak og Kattegat for 2025

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Forslaget vedrører bl.a. forhandlingerne om de bestande, som er delt med Norge og Storbritannien, så det er et kompliceret forhandlingsforløb. Det betyder også, at Kommissionens forslag ikke vil indeholde ret mange tal og forslag til kvotestørrelser.

Udvalget vil modtage et grundnotat, når vi har fået forslaget.

b) Forslag om ændring af forordning om tiltag over for tredjelande på fiskeriområdet – såsom handelsrestriktioner

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Ændringerne består primært i at definere, hvad der forstås ved »manglende samarbejde«. Det forventes at gøre det lettere at anvende forordningen. Det er svært ikke at se forslaget i sammenhæng med, at det i flere år ikke er lykkedes at indgå kyststatsaftaler for sild, makrel og blåhvilling.

Der bliver snarest oversendt et grundnotat.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

Punkt 9. Rådsmøde nr. 4053 (almindelige anliggender) den 15. oktober 2024

Rådsmøde 4053 – Bilag 1 (samlenotat pkt. 1-3)

Rådsmøde 4053 – Bilag 2 (samlenotat pkt. 4)

EUU alm. del (20241) – Bilag 20 (kommenteret dagsorden)

Europaministeren (Marie Bjerre): Alle punkter forelægges til orientering. Punkt 4 forelægger jeg på vegne af justitsministeren.

Umiddelbart før rådsmødet vil jeg deltage i en regeringskonference med Albanien. Regeringskonferencen vil markere åbningen af udvidelsesforhandlinger om den klynge af forhandlingskapitler, der dækker det helt grundlæggende retsstatsområde. Åbningen har været bremset af en bilateral nabostrid siden juli 2022, og det er en god nyhed, at der nu kan komme skred i forhandlingerne.

1. Forberedelse af møde i Det Europæiske Råd den 17.-18. oktober 2024 (udkast til konklusioner)

– *Politisk drøftelse*

Det Europæiske Råd 17-18/10-24 – Bilag 1 (fortroligt udkast til kommenteret dagsorden)

Det Europæiske Råd 17-18/10-24 – Bilag 2 (fortroligt udkast til retningslinjer for konklusioner)

Det Europæiske Råd 17-18/10-24 – Bilag 3 (fortroligt udkast til konklusioner)

Europaministeren (Marie Bjerre): Regeringen kan generelt hilse konklusionerne for mødet i Det Europæiske Råd velkommen. Statsministeren var i Europaudvalget den 8. oktober 2024 for at forelægge mødet. Derfor vil jeg gøre det forholdsvis kort.

Der er lagt op til en dagsorden med mange vigtige emner. Mange af emnerne er de samme som på FAC (Rådet for Udenrigsanliggender) den 14. oktober 2024, og som udenrigsministeren forelagde under punkt 1 på dette møde.

Først og fremmest vil der endnu en gang være en drøftelse af Ruslands krig i Ukraine. Det er afgørende, at vi sender en tydelig og klar besked om vores vedvarende støtte til Ukraine, herunder også i forhold til at komme igennem vinteren på trods af de massive ødelæggelser, som Ruslands angreb på Ukraines energiinfrastruktur har forårsaget.

Et andet vigtigt punkt på DER-dagsordenen er situationen i Mellemøsten og den eskalerede konflikt. Jeg forventer, at fokus for drøftelsen på mødet i Det Europæiske Råd vil være bestræbelserne på at bidrage til deeskalering i regionen, herunder våbenhvile. Jeg forventer også, at drøftelsen vil have fokus på, hvilke konsekvenser det seneste iranske missilangreb på Israel skal have, herunder i forhold til sanktioner.

EU's konkurrenceevne bliver det tredje hovedemne for topmødet. Drøftelsen vil bl.a. tage udgangspunkt i rapporten fra Mario Draghi. Regeringen er enig i Draghis konklusion om, at EU's konkurrenceevne er under alvorligt pres. Det skal vi tage seriøst – og vi skal finde vej fra analyse til handling.

Fra dansk side er det en prioritet, at konkurrenceevne og den grønne omstilling fortsat samtænkes. Vi lægger også stor vægt på at finde konkrete løsninger for at mobilisere privat kapital og at reducere virksomhedernes administrative byrder.

Også migration er på dagsordenen for topmødet. Det har vi fra bl.a. dansk side arbejdet for at sikre, for det er vigtigt, at stats- og regeringscheferne fastholder fokus på at finde løsninger på den uholdbare tilstrømning af irregulære migranter til Europa. Det er forventningen, at drøftelsen bl.a. vil fokusere på status for tiltagene i Det Europæiske Råds konklusioner fra februar 2023. Det gælder eksempelvis den styrkede indsats på den eksterne dimension af migrationsområdet, styrkelsen af EU's grænser, et mere effektivt tilbagesendelsessystem og imødegåelse af instrumentalisering af migration. Regeringen engagerer sig meget aktivt i at finde nye og effektive løsninger på udfordringerne med irregulær migration, og vi vil også engagere os aktivt i drøftelserne frem mod topmødet.

Alt i alt er der som vanlig tale om en omfattende dagsorden med vigtige emner for Danmark. Jeg vil engagere mig aktivt i at forberede topmødet og ser frem til drøftelserne på rådsmødet.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

2. EU-Schweiz forholdet

– Status

KOM (2023) 0798

EUU alm. del (20231) – Bilag 363 (udvalgsmødereferat side 23, senest forelagt i EUU 9/2-24)

EUU alm. del (20181) – Bilag 88 (udvalgsmødereferat side 83 FO, forhandlingsoplæg forelagt EUU 12/10-18)

Europaministeren (Marie Bjerre): Jeg forventer, at fokus vil være på de igangværende forhandlinger om en række institutionelle bestemmelser, der skal indgå i de gældende og kommende bilaterale aftaler mellem EU og Schweiz relateret til det indre marked. Derudover forhandles der en række andre selvstændige aftaler, bl.a. Schweiz' tilknytning til EU-programmer.

Som udenrigsministeren orienterede om den 9. februar 2024, blev forhandlingerne genstartet efter at have stået stille i flere år. Der er de seneste måneder gjort fremskridt på mange punkter, men det er selvfølgelig svære forhandlinger.

Regeringen støtter fortsat forhandlingerne med Schweiz og bakker op om Kommissionens tilgang til forhandlingerne om de mange bestemmelser som én samlet pakke. Det er vigtigt at sikre en passende balance mellem rettigheder og forpligtelser i aftalerne.

Kommissionen arbejder stadig på at nå til en aftale inden udgangen af 2024 – en ambition, vi ser positivt på fra regeringens side. Jeg tror på, at denne aftale vil kunne danne et godt udgangspunkt for et endnu bedre samarbejde mellem EU og Schweiz, hvilket vil være til begges fordel.

Theresa Scavenius (UFG): Vi har vel et relativt godt samarbejde med Schweiz, og vi har masser af aftaler. Hvad er udfordringen aktuelt, og hvorfor har forhandlingerne været stoppet? Det burde vel gå relativt smertefrit.

Europaministeren (Marie Bjerre): Selve forhandlingerne er fortrolige, og de ledes af Kommissionen. Derfor kan jeg ikke komme specifikt ind på, hvad de forskellige knaster er, og hvad der forhandles om. De overordnede udfordringer er synet på det indre marked, adgang til det indre marked, hvilke forpligtelser der er – også for Schweiz – og at nå en større enighed der.

Vi forventer, at aftalen i højere grad vil opdatere og strømline Schweiz' adgang til det indre marked, og det vil også komme Danmark til gavn, at der er mere ensartede regler i forhold til det.

3. Europæiske semester 2024: Integrerede landespecifikke anbefalinger

– Godkendelse

KOM (2024) 0600

Rådsmøde 16/7-24 – økofin – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af 11/7-24)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Rådserklæring om fremme af jødisk liv og bekæmpelse af antisemitisme

– Vedtagelse

Europaministeren (Marie Bjerre): Sagen hører under Justitsministeriets ressort.

Rådserklæringen har til formål at sætte fokus på den stigende antisemitisme i EU, særlig efter Hamas' terrorangreb i Israel den 7. oktober 2023.

Rådserklæringen understreger vigtigheden af at bekæmpe alle former for had og diskrimination, ligesom behovet for at fremme jødisk liv ved fælles erindring af jødisk historie og kultur understreges. Herudover understreges vigtigheden af at sikre tryghed og sikkerhed for det jødiske folk.

Rådserklæringen indeholder en række opfordringer til medlemsstaterne om at styrke indsatsen for at fremme jødisk liv og bekæmpe antisemitisme. Det er vurderingen, at tiltagene i rådserklæringen i høj grad er afspejlet i den danske handlingsplan mod antisemitisme fra januar 2022 og den politiske aftale om en styrket indsats mod antisemitisme fra juni 2024.

Regeringen deler formandskabets fokus på at fremme jødisk liv og bekæmpelsen af antisemitisme, og det er regeringens højeste prioritet, at jøder i Danmark skal kunne leve i tryghed og sikkerhed. Derfor bakker vi også op om vedtagelse af rådserklæringen.

Alexander Ryle (LA): Ministeren siger, at indholdet i erklæringen allerede i høj grad er afspejlet i den danske handlingsplan mod antisemitisme og den politiske aftale om en styrket indsats mod antisemitisme. Men hvor langt er vi egentlig kommet med det i Danmark?

Europaministeren (Marie Bjerre): Det er Justitsministeriets vurdering, at Danmark allerede lever op til erklæringen, og at tiltagene i erklæringen i høj grad er afspejlet i det, vi allerede gør på baggrund af både handlingsplanen fra 2022 og den politiske aftale fra 2024. Det handler bl.a. om, at man skal vedtage og implementere nationale strategier for bekæmpelse af antisemitisme, at man skal overveje at udpege en koordinator til bekæmpelse af antisemitisme, og at man skal støtte og beskytte jødiske studerende, som vi allerede gør i Danmark. Hvad angår omfanget af initiativerne fra både handlingsplanen og den politiske aftale, må jeg henvise til justitsministeren.

5. Eventuelt

Forholdet mellem EU og Storbritannien

Europaministeren (Marie Bjerre): Forholdet mellem EU og Storbritannien er sat på under »Eventuelt« på anmodning fra Kommissionen, der vil give en orientering om udviklingen efter mødet mellem kommissionsformanden og den britiske premierminister.

4. europaudvalgsmøde 11/10 2024

6. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 13.25.